

ek

ajhullást
korpázást
egszünet
GGER
ETROL

29. A Reuter táv-
ankatársának érte-
antant megoszlik
k megítélését ille-
dozatokat is hozna
hogy az Anschluss
en s hogy Ausz-
ppen, Felti három
ebbségét is, amely
asági krízis és a
gyis a kellettél
nemzeti szocializ-
ánykörökben ezen-
ják a cseh és tót
rését is. Jugoszlá-
ezzel szemben az
y az Anschlusst
ak végső eszközök
Habsburg-restaura-
casus bellit. Len-
ia versenye miatt
ni a kisantantba
s rávehető erre a

29. Jęftics jugosz-
visszaérkezett a
Az újságíróknak
entett ki, hogy a
minden jóindu-
elégedve. Ujabb
leszövezésére szor-
folyamán a kis-
politikában jelen-
ti.

gyilkos
norvég
er ellen

Christiansund-
esek csoportja
Riding volt
ou v. "szöveg"
nem tudta az
eni s így nehá-
kat a letartóz-

s Itáliában

Az Abruzzok-
n újabb földlő-
A károk ezut-
ebbek, mint a
snél.

aratett német
k olesó kiárusí
Tank und Flug-
ov, Saschtschen
nen Aeroplan.
Gauchos und
n: Der Leib de
ann Harnisch:
o Nekulin: Dip
E. Vajtauer:
av Solsky: Bür
tgenossen, Otto
Figuren aus et
ötetenként csak
let könyvosztá-
ltás beküldése

Lapkiadó
Strada Baros
Telefon: 9-77

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerke-
és k
D. Hamastetter Robert
Budapest
Bisztró-2. I. em. 8.

da Baron L. Pop (v. Bra-
Telefon: 9-77. Közfizet
Havonta 110, negyedév
évre 600, egészévre 1200
földre: Havonta 1, n
félévre 6, egészévre 1200
detések díjazás az
KELET" az erdél
sádság egyetlen
keink utannyomá
a for-
rás megjelölésével enyájuk meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kériratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Kedd, 1933 október. 3.

5694. ÉV
TISRI 13.

XVI. ÉVF.
223. SZÁM.

Tíz halott

A közvetlen katasztrófa mély és döb-
benetes élményszerűségével megrendülve
imádkoztunk ezidén. Drámai érzésekkel
könyörögtük az „Unszane tokef” imát.

Mindnyájunk nehéz sötét zsidó sorsá-
ból való kimenekülésért imádkoztunk és
íme Kol nidre estéjén a főváros egyik
kültékén, a Grivicán bünbáno ima köz-
ben, a kivilágított teremre hirtelen söté-
tség borul, a pusztulás süstétsége. Nők
haláliskölyva dermeszti a férfiakat, tom-
bol az irtózát a szent estén.

Leomlik a karzat, a hívők egymás
hegyén-hátán tülekednek a kijárók felé,
eszélös pszichózis közepette. Minden jó-
zanság kialudt az emberek lelkéből és
tiz zsidó nőt — anyát, testvért, gyerme-
ket — akik imádkozni jöttek egy jobb
esztendőért, agyontaposták.

Percek után feküdtek agyontaposva.
Átok, amit nem ismer az engesztelő
nap híres imája.

Szökölő, szöréfo, hereg, vochenek...

E napon döntenek afelett, ki ér el
élete határához, kit köveznek agyon, ki
haj tűzhalált, kit gyilkolnak meg agyon-
veréssel, kit fojtanak agyon...

Nincs köztük az agyontiprottság élet-
határa.

A zsidó tömegek szomorú és lassu le-
tiprottságához ime megkaptuk a pillan-
atok alatt lezajló katasztrófát az
agyontaposás átkát. Tíz halott, tíz vért-
tanuja a zsidó istenszeretnek. Vajha
a Világok Ura tíz hajótát tíz áldozat-
nak tekintené és megóvná népét a jövő-
ben a letiprottság nehéz átkától.

Egy tál lencse

A harmadik birodalom jobb módú pol-
gárainak ma igen rossz napjuk volt.

Ma a birodalom vendéglőiben csak egy
tál ételt szolgáltak fel.

Vizsont három tál ételt kellett kifit-
zetni.

Az árkülönbözetet a vendéglősök be-
fizették a téli inségakció javára.

Amint látjuk ezzel is, Hitler egyre kö-
zeledik a szociális program megvalósítá-
sához.

Már ott tart, hogy akinek volt még
három tál étel, attól is elvesz kettőt.

Félős azonban, hogy nem volt annyi
három tál ételt evő ember Németország-
ban, mint ahány embernek egy tál étel is
hiányzott. Az egytál ételés rendszerrel
nem jutott mindenkinek az ebédből.

A harmadik birodalom eszközeit sem-
mi sem jellemzi jobban, mint ez az egy-
tál étel, amit Hitler most legújabbán fő-
zött a birodalom polgárainak.

Olyan ez az egytál étel mint Hitler
összes szociális és társadalomboldogító
találánya. Cinikusan romantikus és
bensőségesen aljas.

Az antiszemitizmusból Wotanig és Wo-
tántól az egy tál ételig. Minden pillanat
szent, ami arra való, hogy a valóságos
nyomorítól és tömegéhségtől, a fenyegető
téli rémségektől eltérje a figyelmet.

Lehet az egy új mars, egy új himnusz,
egy új rádió szózat, lipesei pergőtűzes
Hitler-beszéd. Akármí, csak meg lehessen
venni rajta a Pillanatot, amely mindunt-
alan megmutatja végzetes és elkínzott
arcát. Hitler azt hiszi, hogy aki időt
nyer életet nyer. Elkendőzi a pillanatot,
amely előbb-több megjelenik a harmá-
dik birodalom életében és akkor...

Akkor látni fogják a népek, hogy a
munka, az étel és az élet jogát nem lehe-
tet megvenni a dolgozó tömegektől avval
az egy tál lencsével, amit a birodalom
vendéglőiben hitleri önfeláldozással fel-
szolgáltak.

Bocu új vizeken

A román politika egyik régi csóna-
kosa új vizekre igyekszik.

Bocu Sever hitleriista lett.

Ugy találta, hogy a zsidók korrupciót
terjesztenek és megfertőzik az ország

Ausztrália is fegyverkezik

Példátlan arányban emelik az ausztráliai hadiflottát

Párizs, október 2. A Cikágói Tribu-
ne európai kiadásának londoni távira-
ta szerint Ausztrália szövetségi kor-
mánya eljuttatta a közeljövő ausztrá-
liai flotta-program tervezetét az ango
admiralitáshoz. Londonban még nem
tették közé az ausztráliai flottaépítési
programot, de beavatott helyről olyan

információk származnak, hogy a ja-
pán veszedelem elleni védekezésül szol-
gáló új flottaprogram olyan példátlan
ragyarányu hadihajó-szaporítást ter-
vez, amely egyenesen példátlanul áll
az ausztráliai Commonwealth történeté-
ben.

A parlament őszi ülészakán meg- szavazzák az új váltótörvényt

Az új váltótörvény lehetővé teszi, hogy a hitelező a rossz- hiszemű adóst rögtön végrehajthassa

Bucuresti-Bukarest, október 2. A kor-
mány a Banca Nationala igazgatóságá-
val számos olyan intézkedést beszélt
meg, amelyek a romániai hitelezet res-
taurálását és a bizalom visszatérését
leznék hivatva keresztülvinni.

Egyik ilyen intézkedés lesz az új váltó
törvény. Az új váltótörvény tervezete
már készen van és már a parlament őszi

ülésszakában a legelső törvényjavasla-
tok között kerül letárgyalásra. Mint kü-
lön törvényt fogják megszavazni és csak
később illesztik be a szintén reform alá
kerülő kereskedelmi törvénybe.

Az új váltótörvény sarkalatos intéz-
kedése az, hogy a hitelező rosszhiszemű
adóst azonnal végrehajthatja.

Puccsot kíséreltek meg a stájerországi hitleristák

Leszerelték a puccskísérletet. Rendőrség a bécsi fegyveremeken

Bécs, október 2. A nemzeti szociális-
tákhöz szító és nemrégben feloszlott
steierországi Heimatschutz szervezet
egy állítólagos karinthiai paraszzen-
dülés híret arra használta fel, hogy
újra akcióba lépjen. Rendzenberg ve-
zető elrendelte a stájer Heimatschutz
mozgósítását és osztagaival az állítóla-
gos veszélyeztetett vidékre akart vonul-
ni. A mozgósítás tulajdonképpen puccs
kísérletet leplezett. Az osztrák szövet-
ségi kormány intézkedésére erős csend
őrosztagok vonultak ki a gyülekezők
szétkergetésére, ami Leobennben, Do-
nawitzban és a karinthiai tartományi
határhoz közel eső stájer városok leg-
többjében aránylag simán ment végbe.

Judenburghban, ahol két kézigránatrob-
banás jelezte a Heimatschutz megmoz-
dulását, összetűzésre került sor a puccs
ra készülő Heimatschutz és a csendőri
karhatalom között. Tíz sebesületet szől

litottak kórházba és nyolevan letartóz-
tatás történt. A stájerországi csendőr-
főparancsnokság Karinthiából és Alsó-
ausztriából kormányintézkedésre újabb
csendőri megerősítéseket kapott.

Bécs, október 2. A főiskolai kirendelt
rendőrség a bécsi egyetemen ma meg-
kezdte szolgálatát. Az egyetem kapujá-
ban rendőrosztag áll és a folyósokon
rendőrosztagok cirkálnak. A főiskolai
rendőrség egyenruhája külön jelvényt
visel.

— Franciaország nem akar inflációt.
Párizsból jelentik: Georges Bonnet fran-
cia pénzügyminiszter Perigueuxben a
dordognemelléki radikális szövetség
gyűlésén tartott beszédében elégtétellel
mutatott rá arra, hogy a francia köz-
vélemény többsége nem óhajt inflációt.

közeleti tisztaságának nemes atmoszfé-
ráját.

Ó mondja ezt, Bocu Sever. Aki még
nem is olyan régen bíróság előtt kellett
hogy feleljen a bánsági tartományi igaz-
gatóság furcsa körülmények között ke-
zelt pénzéért.

És akiről a bukaresti lapok fejcsóvál-
va állapították meg, hogy sokmillió le-
jes ellenzéki adósságát tüneményes
gyorsasággal fizette ki a kormányon.

Nem tudjuk, hogy a múltban hogy vi-
selte magát a volt bánsági törzsfőnök.

De bizonyos, hogy Manjunak oka volt,
mídon nem merete rázni 1928-ban a hón
óhajtot kultuszminiszteri tárcát.

Ilyen előzmények után Bocu purifikál-

ni akar.
Nem a panamistáktól, hanem a zsidók-
tól félti az országot.

Zajos multja kvalifikálja őt erre.

Németországban sem történt más, mint
hogy régi csónakosok új vizeken próbál-
ták kimosni a régi rezsim alatt alapo-
san kompromittált becsületüket.

Bocu is szerencsét próbál.

Aligha hisszük azonban, hogy sikere
lehetne.

Mert az antiszemitizmus prédikálásá-
ban már sokan megelőzték a volt bánság
kényurát.

Az ország erkölceit pedig — eddig
legalább is — mindenki jobban féltette
Boentól, mint a zsidóktól.

VILÁG TÜKRE

A zsidóknak joguk volt Németország tolerenciájára

Irta: Lord Grey

Az alábbi cikk lord Grey volt
angol külügyminiszter utolsó
írása, amelyet Angliában a
nemrég elhunyt politikus szel-
lemi végrendeletének tekinte-
nek.

Bármennyire is igyekeznénk, nem
tudjuk megakadályozni azt a mély le-
hangoltságot, amelyet a németországi
helyzetben bekövetkezett fordulat az
egész világon keltett. Nemcsak a Né-
metország belsejében lejátszódó esemé-
nyek váltottak ki fájdalmas meglepe-
tésünket, hanem az az atmoszféra is, a
melyet a német kormány magatartása
az összes európai problémákkal szem-
ben kiváltott. Ez az atmoszféra fölöt-
tebb nyugtalanító. Engedtessek meg
nekem, hogy éppen ezért feltegyem a
kérdést: vajjon milyen volna ma a mi
beállítottságunk, ha e pillanatban Né-
metország époló erőteljesen fel volna
fegyveresze, mint volt 1914-ben?

A válasz kézenfekvő: Európa békéje
egy pillanattal sem látszana biztosított-
nak. Es hogy ha ez az impressziója az
angol közvéleménynek, mennyivel in-
dokoltabb a nyugtalanlás Franciaország-
ban, amelynek lakossága egy emberöl-
tő alatt kétszer is látta hazájának terü-
letét előzőnölve a német seregektől?
Nem érezzük talán eléggé, hogy maga
az a hangulat, amelyet a németországi
események kiváltak, egymagában
veszedelmet jelent a békére? Nem áll-
pitjuk-e meg valamennyien, hogy a
béke egyetlen biztosítéka az, hogy
Németország nincs eléggé felfegyverez-
ve és ezért nem tud a siker elegendő
esélyével beugrani fegyveres konfliktu-
sokba?

A német politika tónusa, a jelenleg
ott uralkodó felfogás mélyen megren-
dített az angol közvéleményt máresak
azért is, mert Nagy-Britannia a háboru
után nem egy bizonyítékát szolgáltat-
ta annak, hogy szimpátiával viseltetik
Németországgal szemben. Gondunk
volt arra, hogy ez az ország minél gyor-
sabban ujjáépüljön a romok fölött, a
melyeket az emberiség legköltésesebb
háboruja maga után hagyott. Éreztük,
hogy a német nép veresége ellenére is
nagy nép, nagy tudományos hódításá-
ban, muzsikájában, sok más tulajdon-
ságában, amelyeket megszoktunk a ci-
vilizáció tartozékai közé számítani.

Hozzá kell tennem mindenesetre,
hogy a zenei és tudományos téren leg-
felkészültebb szellemek között, akiket
becsülünk és tisztelünk a németekkel,
legalább is egyetlen mértékben voltak
zsidók is. Nos, a támadás, amelyet Hit-
ler Németországa a zsidókra zúdított,
azt bizonyítja, hogy ez az ország a ma-
ga mélyebb tudatában nem volt hajlan-
dó megadni a zsidóknak azt a toleran-
ciát, amelyhez nekik minden joguk
megvolt. Ha Angliában csináltuk vol-
na meg azt, amit most a német kor-
mány csinál, ha megvontuk volna az
angliai zsidóktól azon polgári jogokat,
amelyeket száz évvel ezelőtt megad-
tunk nekik, feltétlenül azt kellett vol-
na hinnünk, hogy visszafelé fordultunk
száz évvel. Márpedig ez történt most
Németországban. A német nép úgy lát
szik át van hatva immár attól az esz-
métől, hogy az erő föltötte áll a jognak
s hogy minden eszköz törvényt és jó-
ha hozzájárul a német faj emeléséhez
és ugyanakkor csökkent a többi nem-
zetek súlyát.

Mint mondtam, Anglia sok szimpá-
tiával viseltetett Németországgal szem-
ben. Még a versaillesi békeszerződés
esetleges módosításával szemben sem zár-
koztunk volna ell. A német birodalom a

SELECT MOZGÓ

Elsőrangú filmet vetít

Tempó, szerelem

szencziós vigjáték, izgalmas motorcsónakversenyekkel. Főszerepekben:

William Haines-Magde Evans

Jön: CLARA BOW világsikerű aratott filmje:

POGÁNY VÉR

többi nemzetekkel egyenjogú tagja volt a Népszövetségnek; nagy lépéssel haladt előre egy olyan statútum kidolgozásának ügye, amelynek megvalósulása mindenek előtt is a németek érdekében állott. Az volt a véleményünk, hogy nem lehet a békét mindaddig eléggé biztosítani, amíg a Rajna vidéke megvan szállva. Támogattuk tehát Briandot és Stresemant — és én azt hiszem, hogy Briand nevét egy-egy kivételesen nagy államférfi nevet kell tisztelni, aki megvalósította a gondolatot, hogy Franciáország biztonságának legjobb biztosítéka az, ha szomszédaival jóviszonyt tart fenn, támogatjuk tehát Briandot és Stresemant, a Rajnavidek kiürítése végre lett hajtvva.

Ugy véltük azután, hogy a jóvátételek kérdése barrikádok közé Európá egyes országai között. Ennek eredményeképpen a kérdést eltávolítottuk a politika színteréről. A jóvátétel kérdése már régen megszűnt torzalkodási tárgy lenni Németország és volt ellensége között. Mind ez és sok más hasonló akció az angol kormány legszélesebb mérvű támogatását élvezte. A német kormány igen jól tudta ezt, annyira, hogy Angliát odaát Németország legbiztosabb barátai közé számították. Nos, Stresemann és Brüning realizálása a mi minden fáradozásunk után, hogy békés atmoszférát teremtsünk meg, ma ismét olyan helyzet előtt állunk, amely keservesen kiáradítólóg hat az angol közvéleményre.

Nem szabad többé koncessziókat tenünk. Nem nyújthatjuk ki örökösön kezünket anélkül, hogy ezt a gesztust ne viszonzóznák; és a jelenlegi helyzet nem olyan természetű, hogy folytathatók azt a politikát, amelyet Stresemann és Brüning idejében követtünk Németországgal szemben.

Mi békét akarunk, az az impressziom viszont, hogy olyan fordulathoz érkezünk el, amely kényszeríti az angol kormányt a Népszövetség teljes erejéből való támogatására, a békeszerződések védelmében. Véleményem szerint ma ez az egyetlen módja, hogy megakadályozhassuk súlyos konfliktusok kitörését az európai népek között.

Markovits Rodionnak, a „Sibériai garnizon” nagyszerű írójának legújabb műve a „Sánta farsang”, kapható az Uj Kelet könyvsztyáiban. Az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel. Ára füzve 36 lej, kötve 60.

Ha butorait

Időnk vásárolja
3 előnye van

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Székegy és Réti
butorgyár R. T.

Tárgu-Mures, Bucuresti,
Brasov.

Készül a nagy leszámolás Japán és Oroszország között?

Lázasan fegyverkeznek Japánban

Párizs, október 2. A Rengo Iroda jelentő Tokióból: A hadügyminisztériumban kijelentették, hogy az öt éves terv alkalmazása következtében a szovjet rendkívüli mértékben kifejlesztette haderejét és a japán kormány főleg emiatt ragaszkodik az új hadihitelek megszállásához. Japán nem szándékszik növelni hadseregének létszámát, csupán hadianyagát fogja korszerűbben átalakítani. A hadügyminisztérium értesülése szerint a szovjet hadsereg ma sokkal erősebb, mint a háború előtti cári hadsereg volt.

A szovjet 75 gyalogos, 13 lovas hadosztály felett rendelkezik és hadseregének békeidőszáma 1,300,000 főt tesz ki. Ehhez kell számítani 2200 hadirepülőgépet, 1500 tankot, valamint nagyszámú és jól felszerelt gázosztályokat is.

A legutóbbi mandzsuri ellentétek következtében a japán-orosz viszonyban feszültség állott be és a szovjet 10 hadosztályt, 300 tankot és 100 repülőgépet összpontosított Kelet-Ázsiában. A szovjet bombavető repülőgépek könnyen elérhetik Tokiót.

Ismét bevették a kolozsvári német konzulátus ablakait

Nem sikerült megállapítani a támadók kilétét

Cluj-Kolozsvár, október 2. Az Uj Kelet tud. A kolozsvári német konzulátus Ferdinánd király ut 46. szám alatti helyisége már hónapok óta bizonyos kolozsvári antifasiszta körök érdeklődésének középpontjában áll. Néhány hónappal ezelőtt egy alkalommal be is verék a konzulátus ablakait, abból az alkalomból, hogy az épület falán első ízben jelent meg a kampókeresztes zászló. Néhány fiatalembert annakidején letartóztatott a rendőrség, közelebb azonban nem sikerült rájuk bizonyítani és ezért valamennyiüket szabdlábra helyezték.

A Reichstag felgyújtásá per tárgyalása kalamból ismét jónéhányszor támadást kíséreltek meg a konzulátus ellen, majd péntekről szombatra virradó éjszaka bevették annak összes ablakait, sőt a konzulátus tábláján ékeskedő címert is megrongálták. Mire a közeli sarkon posztoló rendőr a helyszínre érkezett volna, a tüntetők szétfuttak. A kolozsvári német konzulátus erővel kért védelmet a hatóságoktól a támadásokkal szemben. Az újabb incidens óta állandóan külön őrszem őrzi a konzulátusi ablakok integritását.

19 kilométer magasságba emelkedett a szovjet sztratoszféra-légújója

A moszkvai kísérlet 3000 méterrel szárnyalta túl Piccard rekordját

Moszkva, október 2. Az első orosz sztratoszféra-légújó, az USSR. szombaton reggel startolt utjára. Fidojensenko tanár, az expedíció vezetője, a kedvező időjárásra való tekintettel, szombaton hajnalban határozta el, hogy felszáll. Reggel négy ó. kezdtek tölteni a 8000 köbláb irtartalmu ballont, mely nagyobb minden eddigi sztratoszféra-léggömbnél. Három tudós szállt fel a sztratoszférába: Fidojensenko tanár, Vasenko mérnök, a ballon építője és Usis kin tanár, az ismert fizikus. A startnál nagyon kevesen voltak jelen. Alig három órával a felszállás után a léggömb máris megdöntötte Piccard 16,000 méteres magassági világrekordját. A szovjetléggömb feltíz tájban 17,000 méter magasságban volt, tíz órára pedig elérte a 17,900 métert. A tudósok a léggömbből szikratávíraton közlik állandóan tudományos megfigyeléseiket. Negyedgyakor a léggömb elérte a 18,400 méteres magasságot.

A léggömb 12 óra 15 perckor elérte legnagyobb magasságát és miután

összes ballasztjait kidobta, lefelé indult. A személyzet rádiójeleivel szemben az oxigénkészülék kitünően működött, a hőmérséklet a gondolán belül 71 Fahrenheit fok volt, kívül a gondola napos oldalán nagyon meleg, az árnyékos oldalon ellenben hideg volt. Tízennyolcezer méter magasságban a ballon utasai —67 fok külső hőmérsékletet mértek.

13 óra 16 perckor a léggömb 50 kilométerre volt kiindulási pontjától és délkeleti irányban haladt lefelé.

4 óra 23 perckor már 10,000 méter magasságban uszott a levegőben.

17 órakor Moszkvától 115 kilométernyirea Colonna gyártelep közelében a Moszkva folyó partján levő rétre leszállott. A léggömb és a műszerek hír szerint sértetlenek, a léggömb utasai jól érzik magukat.

Egyes jelentések szerint a léggömb legnagyobb magassága 19,000 méter volt és ezzel 3000 méterrel javította Piccard 16,000 méteres rekordját.

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: Körmeny Ferenc nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regény pályázat 1900 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland”-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lejbe került. Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás. Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedővel csak

44 lej

lesz. Miután a könyv csak korlátolt példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyeztetik a könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai u.) 10. Vidékiek a portóval együtt 54 lejt küldjenek be címünkre s a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

IRÓK ÉS IRÁSOK

A földalatti hármak

Anélkül, hogy a szerzőnek és a regény eszmei irányítójának: Győri Illés Istvánnak írói kvalitásait ezzel lekicsinyelnék, csakugyan azt kell mondanunk, hogy ennek a könyvnek a megcsinálásánál első sorban nem az író hanem a tehetséges újságírói talentum érvényesült. Mint az Uj Kelet is megemlékezett róla, ezt a kivételesen érdekes könyvet hét erdélyi író írta meg. Minden fejezet megírása ugyszólván külön író feladata volt. Elképzelhetetlennek látszik, hogy ilyen fejezetek mellett egységes regény jöjjön létre és hogy ez sikerült, ez a szerzőnek mint szerkesztőnek elsőrendű érdeme. A Földalatti hármak-ban az ünök legelőször szembe, hogy a hét író milyen egységesen tudta megtartani a regény vonalvezetését: sehol egy zökkenő, sehol egy zavaró momentum, sehol egy gesztus, amely eltérne a regény tartalmától és céljától. Egységes történet, annak ellenére, hogy heten írták meg. Érdekfeszítő regény, melynek minden sora és minden fejezete mint a fogaskerekek kapcsolódnak egymásba imponáló és művészi precizitással, hogy az egész mint a háború utáni embernek és a háború utáni Erdélynek kitünő regénye legyen kész az olvasó szeme előtt.

Három erdélyi ember — egy román, egy magyar és egy zsidó a földalatti hármak. Pajtások, katonatársak, harctéri nélkülözésekben összeforrt három ember. Évekig élnek a föld alatt egy összelőtt katasztrófában, amíg felkerülnek a föld színére. Ekkor már vége van a háborúnak. Az a társadalmi rend, mely nemrég még arra tette őket, hogy a föld alatt eleven holtaként éljenek, hogy emberi méltóságukról lemondjanak, állati ösztönükkel mentse, ha tudják az életüket, olyan borzalmakban, melyekben az emberi életet és gondolkodást már nem segít, ugyanaz a társadalom, mely mindezt okozta, most azt követeli tőlük, hogy ismét beilleszkedjenek kereteibe, mintha mi sem történt volna. A három szegény idegromosolt katona meg is próbálja. Kenyérkeresetben, politikában és szerelemben kergetik a boldogságot és az anyagi boldogulást, éppúgy, mint a többi ember. De a földalatti eltöltött éveket az idegrendszer nem feleli el. Számítatlan kaland után egyszerűen csak azt látja az olvasó, hogy a megpróbált három ember ismét visszajut oda, haonnán a regény elején elindult: a föld alá, amely ezúttal a doftanaj börtön.

A föld alól a föld alá. E két állomás között pedig felvonul egy egész történelmi korszak. A háború utáni Európa és a háború utáni Erdély.

A könyv szociális tendenciája megüti a modern ember gondolkodásának mértékét. Az erdélyi könyvkiadásban szinte páratlan az a bátorság, amivel a szociális problémákat megragadja és nyíltan, őszinte konkluzióval megvilágítja. Izzig vérig modern könyv, nemcsak abban, hogy kollektív munkára tesz jól sikerült kísérletet, hanem abban is, hogy realitásából nem enged még akkor sem, mikor a vágdató történet fordulatai szinte hihetetlen véletlenek megoldása elé állítják a könyv íróit.

Győri Illés István legújabb könyvének minden fentartás nélkül a legnagyobb sikert jósoljuk. Valószínű, hogy ama ritka könyvek közé fog tartozni, melynek nemcsak erkölcsi, hanem kasszasikere is van. Nagy példányszámot fog elérni, mert nemcsak az említett kimondott irodalmi kvalitásokkal rendelkezik, hanem birtokában van annak a ritka titoknak, hogy magát érdekesítővé tegye. Azok közé a könyvek közé tartozik, amitől az ember úgy nyilatkozik, hogy „nem tudtam letenni, míg végig nem olvastam”. A mese olyan érdekes és a történet olyan fordulatok, hogy a kalandos regényeket egyszerűen lepipálja.

A könyvhöz Tamási Áron írt előszót. (Gy. E.)

Oriá teme jomk

A vizsgálat n katasztróláér

Bucuresti-Buka Kelet tud.) Az megrendítette a cséltenséget, amely játszódot le az gában. Egy vélt lara megzavarta imádkozók egy neküni próbát. lódásban tíz ass lást, harminc má tiszteletnek pé szenvedett. Köz ebbe a tragédiát bizonyos, hogy sor tíz ártatlan dító körülménye ha manapság ne s nyugtalanság. atmoszférájában minden részében ben. Csakis ez állapottal magya napjának a bé az áhítatos m egyik pillanatról váltsa fel, amely kezik mindenről val, egymason k nyugtalan életét. A szörnyű tra szombat délelőtt világot bejárta, alábbiakban szán

A Calea Grivi háza között n hosszú, de nagy a Fundatura Po A kis ucca balo áll egy régi épü felévszázadai e laljonosai: Car hitközségnek az rendeznek be, nevet kapta. Há imaházat teljes 140 ezer lej köl ujjanon berende

Jomkipur elő kezdtek gyüleke kerület nagyrés kereskedők, ki zók. Hnt óráko let megkezdődött volt a templom, romszáz személy lehetett, midén nyen elhelyezett kiégése miatt k keletkezett, at templomgondnok tett egy elektv hozzálatott a hez, közben az nul folyt tovább asszonyok padst házban volt elh

A villanyszere indította a vill a tulzsfultság bban türehtetlen záfogott a kiégé hez. Miközben próbálta, egy a szes lámpák ki lett és ugyanek készülékből szik kísértetiesen há hány, a karzato közülük a hatva kiáltotta magát

— Tűz van!

A templom

Oriási részvét mellett temették el a bukaresti jomkippur esti katasztrófa áldozatait

A vizsgálat megállapította, hogy senkit sem terhel felelősség a katasztrózáért. Tíz halottja és harminc sebesülte van a szerencsétlenségnek

Bucuresti-Bukarest, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Az egész világ zsidóságát megrendítette az a borzalmas szerencsétlenség, amely jomkippur előestéjén játszódott le az egyik bukaresti zsinagógában. Egy vélt veszedelem pánikhangulata megzavarta az áhitat esendjét. Az imádkozók egy része fejvesztetten menekülni próbált s az így kelekezett torlódásban tíz asszony lelte tragikus halálát, harminc másik résztvevője az istentiszteletnek pedig súlyos sérüléseket szenvedett. Közvetlenül nem szót bele ebbe a tragédiába külső erő; de egészen bizonyos, hogy nem kerülhetett volna sor tíz ártatlan asszony ilyen megrendítő körülmények között való halálára, ha manapság nem az állandó feszültség s nyugtalanság, az állandó idegizgalom atmoszférájában jönnének össze a világ minden részében a zsidók istentiszteletében. Csakis ezzel a felzaklatott idegállapottal magyarázható, hogy az Itélet napjának a béke napjának előestéjén az áhitatos magabizalom hangulatát egyik pillanatról a másikra oly rémület váltotta fel, amelyben mindenki megfélemezte mindenről és egymás felédozásával, egymáson keresztül gázolva próbálta nyugtalan életét menteni.

A szörnyű tragédiáról, amelynek híre szombat délelőtti rádió útján az egész világot bejárta, bukaresti tudósítónk az alábbiakban számol be:

A tragédia története

A Calea Grivitei 141. és 143. számú házaik között nyílik egy meglehetősen hosszú, de nagyon szűk kis ucca, amely a Fundatura Poradim elnevezést viseli. A kis ucca baloldalán a 21. szám alatt áll egy régi épület, amelyet több mint félvszázaddal ezelőtt ajándékoztak tulajdonosai: Carolina és Pincu Zissu a hitközségnek azzal, hogy ott imaházat rendezzenek be. Az imaház a „Paradim” nevet kapta. Három hónappal ezelőtt az imaházat teljesen renoválták, mintegy 140 ezer lej költséggel, ujrafestették és ujjonnan berendezték.

Jomkippur előestéjén öt óra után már kezdtek gyülekezni a hívők; a Grivitai kerület nagyrészi szegénysorsú népe: kis kereskedők, kisiparosok és hozzátartozók. Hat órakor, midőn az istentisztelet megkezdődött, már zsufolásig telve volt a templom, amelyben mintegy háromszáz személy tartózkodott. Nyolc óra lehetett, midőn az előimádkozói elmélyvén elhelyezett lámpák egy biztosíték kiégése miatt kialudtak. Nyugtalanság keletkezett, amely azonban elült. A templomgondnoka tíz perc alatt előkerített egy elektrotechnikust, aki azonnal hozzálátott az új biztosíték beszereléséhez. Közben az istentisztelet zavartalanul folyt tovább. A kapcsolótábla az asszonyok padsoraihoz felvezető lépcsőházban volt elhelyezve.

„Tűz van!”

A villanyserelő mindenkélt is megindította a villanyos ventilátort, mert a tulsufoltság következtében az imaházban türehtetlen lett a hőség. Azután hozzáfogott a kiégett biztosíték kicseréléséhez. Miközben a különböző biztosítékokat próbálta, egy adott pillanatban az összes lámpák kialudtak. Koromsötétség lett és ugyanakkor a villanyos szellőző készülékből szikra pattant ki. A szikra kísértetiesen ható fényét észrevette néhány, a karzaton ülő asszony. Az egyik közülük a hatvan éves Chana Elkisch elkiáltotta magát:

— Tűz van!

A templom esendjébe némult vissz-

hanggal csapott le és terjedt tovább a karzatról a földszintre: Tűz van! Egy Goldenberg nevű grivitai ókszerész, aki a földszinten az első padosorokban foglalt helyet, felugrott az ablakpárkányra, kirugta annak ablakát és kiugrott az uccára. Az ablakcsőrpöplés zaja még inkább fokozta a tűzriadalom által keletkezett pánikot. A karzaton lévő asszonyok fejvesztetten próbáltak menekülni összerolódva a szűk lépcső lejártnál. Ugyanakkor a férfiak egy része ugyanezen a lépcsőn a karzatra igyekezett, hogy hozzátartozóit menteni próbálja egy nemlétező veszedelem elől. A lépcső lejártnál leirhatatlan gomolygás keletkezett, néhány asszony leesett, a többiek keresztül gázoltak fölöttük. A kétoldali nyomás következtében a következő pillanatban a lépcsőlejáró karfája letört s az asszonyok egy része mintegy hat méter magasságból a földszintre zuhant.

Ekkor már az egész templomot megtöltötte az eltaposott szörnyű jajveszékése és a férfiak kétségbeesett kiabálása. A fiatalabb nőknek volt annyi erejük, hogy feltápaszkodjanak a padlórról, az öregebbeket azonban ugyszólván legázolta a menekülő tömeg. Azok az asszonyok, akik meg tudták őrizni hidegvérüket és helyükön maradtak, teljesen sértetlenül menekültek meg a katasztrófából. S miközben egymást gázolva és egymás hegyén-hátán menekült még mindig a nők és férfiak egy része, ismét felgyultak a lámpák, amelyeknek fényénél keservesen kellett meggyőződnie az imádkozóknak, hogy vaklármá áldozatává estek.

10 halott 30 sebesült

Valaki értesítette a tűzoltókat, akik azonnal kivonultak a helyszínre. Ugyan csak megjelentek rövid idő múlva Deleanu ügyész és Voinescu kerületi rendőr-főnök. Csendőrségi és rendőr-különmegnyek érkeztek a helyszínre, amelyeknek nagy nehézségek árán sikerült rendet teremteni a hozzátartozókat még mindig kétségbeesetten kereső és össze-visszaságban szaladgáló hívők között. A hatósá-

A palesztinai angol kormány megleghangu ros-hasana üdvözlöte:

„Az új év a zsidó nép számára az egész világon több szerencsét és boldogságot hoz”

Óriási zarándok-tömegek vonultak fel a nagyünnepekre Jeruzsálembe

Jeruzsálem, október 2. A ros hasanai ünnepek alkalmából a Palesztina-kormány vezetője, John Hathorn Hall, aki Sir Arthur Wauchope távolléte alatt a kormányzó teendőket is végzi, üdvözlő átiratot intézett a palesztinai zsidóság hivatalos képviselője, a Waad Leumi elnökéhez, Ben Zwiehez. Az üdvözlő átirat többek között a következőket mondja:

„Az a szerencsétlen helyzet, amelybe az Ön népének nagyrésze Európában került, továbbá a komoly politikai és gazdasági nehézségek, amelyeknek állandóan ki vannak téve, árnyékot vetnek az Önök közösségének ünnepi örömeire. Őszintén remélem azonban, hogy az új esztendő a zsidó nép számára az egész világon több szerencsét és boldogságot fog hozni. Bizva remélem, hogy az Önök külföldi testvéreinek mai súlyos helyzete hozzá fog járulni ahhoz, hogy Palesztina zsidó közösségében helyreálljon az egység. Ismerem az ideirányuló törekvéseket; tudom, hogy Ön az, aki ezeket mindig is támo-

A KÖZELEDŐ ÜNNEPEKRE, MINDENKÖSER KONYHÁBAN

SÜTÉSHEZ és FÖZÉSHEZ

100%-os tiszta KOKUSZ ZSIR

gok megállapították azután, hogy tíz halottja és több mint harminc sebesülte van a katasztrófának áldozatául esett, éppen annak előidézője, a hatvan éves Chana Elkisch asszony volt. Kivüle életüket vesztették Liza Feldmann, Eti Schwartz, Muszter Béláné (55 éves), Sara Davidsohn, leányával Roza Cichinovszkival együtt, Rela Rubinstein, Ana Kohn, Rachel Matasaru és Ana Nler. Dr. Vasiliu törvényszéki orvos megállapította, hogy valamennyien fulladás következtében haltak meg. Az áldozatok közül kető: Rachela Matasaru, Ana Nler vidéki asszonyok, akik átutazóban tartózkodtak Bukarestben.

A sebesültek közül háromat: Blasch Sarolta aradi leányt, valamint Lea Morgenstein és Moskovits asszonyokat be szállították a Filantropia-kórházba.

Senkit sem terhel a felelősség

Szombat délelőtti Procopiu főügyész személyesen vette kezébe a vizsgálat irányítását, ez azonban nem állapíthatott meg egyebet, minthogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel a felelősség. Kihallgatták a zsinagóga vezetőségét, amelynek tagjai felvilágosítással szolgálták a katasztrófa előzményeire és részleteire vonatkozólag. A szerencsétlenség méreteit növelte az, hogy az ajtók befelje nyílnak és így azokat nem lehetett idejében kinyitni. Vasárnap az egész bukaresti zsidóság óriási részvétele mellett temették el a katasztrófa áldozatait, jomkippur napján pedig az összes bukaresti templomokban gyászistentiszteletet tartottak a katasztrófa áldozatainak emlékéért.

ból felzarándokoltak számát tizezerre teszik. Az összes vonatok és autóbuszok a két előző napon valóságos öntötték a zarándoklókat. A jeruzsálemi hoteltek és a magánházak zsufolásig megteltek. A külföldi vendégek között volt a Brith Trumpeldor 200 tagu küldöttsége is, amely rendőri kísérelt mellett vonult fel a Szentfal mellé. Innen azután Jeruzsálem és környékére mentek.

Tel-Aviv, a héber város külső képe szokatlan ünnepi formát öltött. Az ucca az istentiszteletet után megtelt sétálókkal. Egyetlen kocsi nem lehetett látni. Szombaton és vasárnap délután a város lakói ünnepi hangulatban sétáltak a város különböző pontjain.

— Nyugdíjazták dr. Hütl Hümért, az ismert sebészprofesszort, Budapestről jelentik: Hütl Hümér dr. sebészprofesszort, a Rókus kórház igazgató-főorvosát nyugdíjazták.

— Ma van a Haggibbor turista-teaestély. A Haggibbor Turisztikai szakosztályának második teaestélye ma este lesz 9 órai kezdettel a City kávéházban.

Katz Richárd kítinó utelirása: Vidám napok barna emberek között. 32 mélynyo másu képpel és egy térképpel, köve ára csak 25 lej. Szállítja az Uj Kelet könyvosztálya, az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, vagy utánvéttel.

Könyv szenzációk

- Traven: Halálhajó 319 oldal Lej 108
- fűzve
- Traven: Halálhajó 319 oldal Lej 150
- kötve
- Lawrence: Lady Chatterley és a kedvese 320 oldal köve Lej 90
- Petőfi összes költeményei 474 oldal köve Lej 120
- Vickj Baum: Hell meg a nők 256 oldal köve Lej 60
- Erdős Renée: Hajnali hegedűszó 226 oldal köve Lej 60
- Sinclair Lewis: Szegény leány pénzt keres köve Lej 57
- Biggers: A sarga detektiv 240 oldal fűzve Lej 28
- Bromfield: Huszonnégy óra 312 oldal köve Lej 60
- Childers: A rejtélyes könyv 222 oldal fűzve Lej 28
- Bibó Lajos: Meg kell a szívnek hasadni 440 oldal köve Lej 90
- Molnár Ferenc: A zenélő angyal 276 oldal köve Lej 90
- Szabó Pál: Papok, vasárnapok 227 oldal fűzve Lej 90
- Molnár Ferenc: Csoda a hegyek között 146 oldal fűzve Lej 60
- Nagy Endre: Öregek kalauza 127 oldal fűzve Lej 54
- Dr. B. Schidlof: A rokonszenves fellépés művészete fűzve Lej 30
- Dr. Wallenstein: Hogyan éljen a maj ifjuság? fűzve Lej 60
- Dr. Totis: Törvény, erkölcs, anyaság fűzve Lej 45

LEPAGE-nál Kvár

Postán utánvéttel.

Kérje az olvasó könyvek nagy jegyzékét.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

zónék és a ának: Győri alításait ez- ugyan azt ennek a sanál első- am a tehet- érvényesült, egemlékezett en érdekes írta meg. sa ugyszól- volt. Elkép- hogy ilyen ges regény sikerült, ez esztőlnek el- ldalattú hárs- zősr szem- ren egysége- regény vo- zőkkenő, se- tum, sehol ne a regény- gységes tör- hogy heten tő regény, minden fe- kek kaposo- náló és mű- gy az egész bernek és a kitinó re- laszó szeme

— egy ro- egy zsidó a ások, kato- ülőzésekben. Évekig él- szelött kata- nek a föld e van a há- dalmi rend. téte őket. holtakként eltóságukról ösztönükkel az életüket, amelyekben az kkozás már társadalom, most azt ké- beilleszked- mi sem tör- regény ideg- is próbálja. tikában és boldogságot ást, épügy, a földalatti rendszer nem aland után az olvasó, m ember is- nnan a re- a föld alá. j börtön.

E két áll- al egy egész áboru utáni bi Erdély. tendenciája gondolko- zó erdélyi páratlan az ocialis pro- és nyíltan, megvilágítja- v, nemesak munkára tesz nem abban sem enged a vágatató e hihetetlen állítják a

jobb köny- nélkül a juk. Való- könyvek kö- nemcsak ere is van, fog elérni, tt kimona- kal rendel- van annak magát ér- k közé a amitől az egy „nem- ig nem ol- érdekes és os, hogy a szerűen le-

SPORT

Ausztria-Magyarország 2:2

Cluj-Kolozsvár, október 2. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap Bécsben immár 73-adszor csapatot össze Ausztria és Magyarország válogatott labdarúgó csapata. A mérkőzés 60 ezer néző jelenlétében folyt le. A főrészt fiatal erőkből álló magyar válogatott megállotta helyét. A magyar válogatott esélyeit előmozdította egyébként az a körülmény, hogy Ausztria válogatottja nem a félelmetes erejű „Wundermannschaft”-ból állott, ugyanis Meisl is kísérleti játékosokat szerepeltetett, azonban az osztrákok a papírforma szerint így is erősebbek voltak ellenfelüknél.

A két együttes a következő felállással játszott:

Ausztria: Plotzer, Nausch—Soszta, Braun—Smistik—Radakovich, Cisar Müller—Sindelar—Schall—Viertel.
Magyarország: Háda, Korányi—Björ, Szalay—Sárosi—Kárpáti, Rökk—Avar—Polgár—Toldi—Kemény.

Az első félidőben az osztrák csatársor remekebbnél remekebb akciói uralták a mezőnyt. A magyar válogatott teljesen le van szorítva. Az eredmény nem is kék sok, mert Müller, majd Schall révén a félidő végén már 2:0-ra vezet az osztrák válogatott.

A második félidőben ismét osztrák fölényrel indul a játék, azonban eredmény nélkül. Ekkor lép akcióba a magyar válogatott. A 37-ik percben a magyar balszárny támadásából korner, Kemény beadásából Auer befejeli az első magyar gólt, 2:1. A magyar csapat fokozza az iramot és most már ura is a helyzetnek. A 40-ik percben Polgár a 16-osról megszerezti a második gólt is, 2:2. Egy percre rá Auer holtbiztos helyzetben kapu mellé fejel, Magyar fölényrel végződött a pompás időben lejátszott mérkőzés, melyet Mattea olasz bíró kifogástalan pártatlansággal vezetett.

A Haggibbor vitte el az első díjakat a KKASE szezonnyitó asztali teniszversenyén

Cluj-Kolozsvár, október 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A szezon első asztali teniszversenyén, melyet a KKASE rendezett, feltűnően jól szerepeltek a Haggibbor versenyzők, amennyiben valamennyi csoport első díját a zsidó versenyzők vitték el.

Eredmények a következők:
I. oszt. férfi-egyes. 1. Diamantstein (Haggibbor.) 2. Erős Csibi (Haggibbor.) 3. Pop Pitu (Victoria) és Vladome (Victoria.)

II. oszt. férfi-egyes. 1. Paneth (Haggibbor.) 2. Baumzweig (Haggibbor.) 3. Krebsz I. és Riddely (KKASE.)

III. oszt. férfi-egyes. 1. Baumzweig (Haggibbor.) 2. Betegh (KAC.) 3. Ötvös (KKASE) és Agobosa (Kolping).

Férfi páros. 1. Diamantstein-Erős Csibi (Haggibbor.) 2. Pop-Vladome (Victoria.)

Ifjúsági verseny. 1. Goldberger (Haggibbor.) 2. László (KKASE.) 3. Erős Csibi és Paneth (Haggibbor.) 3. Keszler (Haggibbor.)

Gyermekverseny. 1. Rozman (Haggibbor.) 2. Klein B. (Haggibbor.) 3. Keszler (Haggibbor) és Krebsz I. (KKASE).

Crisana-Universitatea 2:2

Cluj-Kolozsvár, október 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Universitatea első hazai bajnoki mérkőzése nem hozta meg a várt sikert. Bár a mezőnyben jobb volt ellenfelénél, azonban csatársorának széteső játéka valamint ingadozó védelme miatt könnyen el is veszthette volna a játékot.

A Crisana, bár a tavaly óta igen sokat fejlődött — meg sem közelíti az Ut. Az együttesben kimagasló játéka egyedül Barátkyknak van, akik azonban Dávid nem hagyott „szóhoz jutni”. Ennek dacára a Crisana mindkét gólját Barátky kidolgozott akciójának eredménye.

Az első félidőben kimagasló U fölény alakul, ki a csatársor egyenetlen játéka nem tud eredményt produkálni. A 15. percben a Crisana csatársora Barátky labdájával lefut, Muresan szélső lövését Sepsí kiejti, a résen lévő Matei kapuba vágja, 1:0.

Az U több eredménytelen akciója után a 33. percben Sepsí egyéni kitéréssel egyenlítő gólt rug, 1:1.

A második félidő első része a Crisanaé, azonban nem tudnak eredményt elérni. A 37-ik percben Barátky tisztára játsza Bonutiut, aki a 16-osról gyönyörű, védhetetlen saroklövessel megszerezte a Crisana vezető gólját. A 43. percben Sur-lasiu lövését Püllök kiüti, közben elvágódik, a mezőnybe ütött labdát Ploesteanu gólbá vágja. A bíró egyet füttyül, ismeretlen ítélkezése felzgatja a tribün egy részét, mely gólt követel. Többen behorannak a pályára és már-már a levegőben lóg a botrány, mikor is a bíró megadja a gólt és ezzel véget ért az izgalmas jelenet, mely igen sajnálatos annál is inkább, mert olyan színezetet adott, mintha a bíró terrorizálták volna a gól megadására. Bíró Kiss Kálmán (Szatmár) volt, aki már a játék elején kiengedte kezéből a mérkőzést.

A Nac súlyos vereséget mért a Romániára

Oradea-Nagyvárad, október 2. (Az Uj Kelet tud.) A komplett csapattal játszó NAC 5:1 (2:1) arányban verte a ko-

lozsvári Romániát. A Románia az első félidőben tartotta magát, a második félidőben azonban a védelem nem bírta a kitűnő NAC csatársor ostromát, mely Bodoia (2), Rónai, Glanczmann és Kocsis révén érte el góljait. A Románia vígaszgólját 11-ből Krieshoffer lőtte. Nemzeti bajnoki mérkőzés.

Belföldi eredmények:

Marosvásárhely, Gloria CFR—Mures 3:2 (0:2).

Temesvár, Kinizsi—Venus 3:0 (0:0). A Kinizsi régi nagy játékát mutatta be és megérdemelten győzött.

Bukarest, Ripensia—Unirea Tricolor 3:0 (0:0). A temesvári proficsapat kitűnő játékkal verte nagy játékerőt képviselő ellenfelét. A gólokat Dobai (20. perc), Rafinszky (32. perc) és Lakatos (37. perc) lőtték.

Nagygyezen, Juvantus Bukarest—Somi 3:1. Nemzeti bajnokság. Ciurel dr. helyett Czinczár Imre vezette a mérkőzést.

Arad, AMTE—Tricolor Ploesti 6:2 (3:1). Nemzeti bajnokság. AAC—Tricolor 4:0. Liga bajnokság.

Brassó, CFR Bukarest—Brasovia 2:1 (1:1). Nemzeti bajnokság.

Szatmár, Phoenix Nagybánya—Kolping 5:0 (1:0), bajnoki.

Nagybánya, Tricolor—Barkochba Szatmár 0:0 bajnoki. A szatmári zsidó csapat eldöntetlenje nagy meglepetés.

Külföldi eredmények:

Svédország 76:63 arányban megnyerte a svéd-magyar atlétikai versenyt. Szeged, Kispest—Szeged FC 4:0. Kaposvár, Atilla—Somogy 5:1.

KÖZGAZDASÁG

Becserélik nemcsak az ezres, hanem a százas pénzeket is

Ugy a papír, mint az ezüst pénzt olyan nagy mértékben hamisították, hogy ki kell vonja a forgalomból

Cluj-Kolozsvár, október 2. A kormány ismeretesen elhatározta, hogy az ezer lejeseket és száz lejeseket kivonja a forgalomból. Az ezer lejesek helyett újakat fognak kibocsátani, arról azonban még nem történt döntés, hogy a bevont száz lejesek helyett hoznak-e forgalomba új százlejes pénzeket, Mind a két bankónak, illetve pénznek a becserélése azért történik, mert a hamisítások rendkívül meg-

nehezítették ennek a két pénznek a kezelését.

A becserelés egyelőre fokozatosan történik, ami azt jelenti, hogy egyelőre még nem tűztek ki terminust, ami után a régi nyomású pénzek nem érvényesek. Egyelőre a Banca Nationala nem ad ki újakat, ellenben a hozzá befutott 100 és 1000 lejeseket többé nem adja ki.

Javul a külkereskedelmi mérleg. Bukarestből jelentik, A kivitel forgalma az elmúlt fél év folyamán emelkedő tendenciát mutatott. A megállapítás természetesen relatív értendő, amennyiben a ja-

mulás a bevétel csökkentése arányában következett be. A kényszerintézkedések hatása alatt a külkereskedelmi mérlegnek javulnia kellett. A kivitel a petróleum termékekben javult. A külföldi kereslet

Böhm Bandi

Parcul Oteteleseanu

Strada Matei Milo

az erdélyiek kedvenc szórakozó és étkező helye Bukarestben

A Nemzeti Színház és Telefónpalota mellett

Nem kopik

ezert koverije

PALMO KAUCSUKSARKÓT

roppant élénk és ennek következtében Románia tekintélyes mennyiséget adott el igen jó áron. Jelentős tényezője a külkereskedelmi statisztikának a pakura kivitel. Ennek a fűtőanyagának az ára is nagy javulást mutatott, amennyiben 3400 lejről 8500 lejre szökött fel. A petróleum cikke javulásának köszönhető, hogy a külkereskedelmi mérleg 800 millió lejjel aktív.

Belgiumban javult a közgazdasági helyzet. Brüsszelből jelentik: A költségvetés egyensúlyba hozása révén a helyzet javult. Az új állami belső kölcsön kibocsátásának sikere van. A gazdasági életben némi könnyebbedés érezhető.

Pozsonyban délután is lesz tözsde. Prágából jelentik: Pozsonyban hétfőn és csütörtökön a délutáni órákban is engedélyezett a forgalom a terményszöcskén. Ezzel a zugiforgalmat akarják megakadályozni. Ma délután volt az első délutáni terményszöcskei forgalom.

Emelkednek Jugoszláviában az állatárak. Belgrádból jelentik: A jugoszláviai állatáremelkedések következtében az állattartás kezd újra kifizetőbb foglalkozási ágazattá válni.

Berlinben fokozódik a drágaság. Berlinből jelentik: Az utóbbi két hónapban a sertéshús, a szalonna, a zsír, a vaj és a tojás árai emelkedtek s ezért a megélhetési index is emelkedő tendenciát mutat.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, október 3.

Bukarest, 19: Rádióegyetem, 19:20: Hangszerlemezek, 20:30: Filharmonikus hangv. 20:55: Basszushangv. — 21:45: Hírek.

Budapest, 6:45: Torna. Utána grammofon. 10:05: Feloivasas. Közben grammofon. 12:05: Zenekari hangv. 12:30: Hírek. 1:15: Pontos időjelzés, időjárás. — 1:30: Grammfon. 2:45: Hírek. 4: Elbeszélés. Közben pontos időjelzés, időjárás. 4:30: Cigányzene. 5:30: Emlékönnep. 6:10: Hegedű. 6:50: Francia nyelvoktatás. 7:30: A vakok énekkara. — 8:30: Európai hangv. 10:40: Pontos időjelzés, időjárás, majd jazz.

Bécs, 19: Rádiózenekar. 22:55: Tánclemezek. Berlin, 21:05: Handel operákból. München, 20: Suppé operett. Varsó, 20:15: Grammfon. Milánó, 20:30: Opera. Róma, 20:45: Könnyű zene. Prága, 17:50: Grammfon. Belgrád, 19:30: Népdalok.

Szerda, október 4.

Bukarest, 20:45: Operettalok. 21:15: Hegedű. 21:45: Hírek. 22: Vendéglői zene.

Budapest, 6:45: Torna. Utána grammofon. 9:45: Hírek. Közben grammofon. — 12:05: Szalonzenekar. 1:30: Balalajkazenene. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás. — 5: Grammfon. 6: Olasz nyelvoktatás. — 6:30: Zongorahangv. 7:10: Mit kutat Piccard a sztratoszférában. 7:45: Opera. Utána operaáriák. 10: Cigányzene. 11: Olasz nyelvű előadás.

Bécs, 22:55: Zenekari hangv. Breslau, 23:45: Orgonahangv. Lipszék, 18:40: Rjmszkij-Korszakov zene. Varsó, 21:15: Zongorahangv. Milánó, 19:40: Grammfon. Róma, 20:30: Opera. Prága, 20:30: Filharmonikus hangv.

A cseh megf

Miután a ma

Prága, október 2. tományi igazga és Kassa város megejtett népszhoz képest a m aránya már nem a husz százaléka magyar nyelvű joga. Pozsony

Hitler

A 105 he

Berlin, október 2. számában megm many rendletele létesítéséről. A r hogy a 105 hekt

Egyre nista

Bu

Newyork október 2. a rendőri szolg seregbe ruházta a vargások még eg egyetlen városban munistáknak a h gadniok. A fehére getről tovább tart Szófia, október nista tüntetést r

Anglia

Macdonald ha

London, október 2. many mindeddig sértte a dollár verg Allamok új pénzü után bebizonyosodó dollár értékesökk fegyvertarsa, hanc nak, hivatalos ang u j pészügyi politik ralni, szemben azz mely az infláció m

Ezt a célt szolg értekezlet, amelye vott egybe Macdon kereskedelmi, ipar szövetkezeti érdeke részt. Az értekezle kezett bebizonyítat ling eddigi hanyat zott az infláció pe tasztrófás lenne

Kösc

ismét k

A cseh kormány Pozsonyt és Kassát megfosztotta kisebbségi területi jogaitól?

Miután a magyar lakosság a két városban nem éri el a husz százalékot

Prága, október 2. A tót felföldi tartományi igazgatóság közölte Pozsony és Kassa városi vezetőségeivel, hogy a megejtett népszámlálás megállapításához képest a magyar kisebbség számaránya már nem éri el a két városban a husz százalékot s ezért megszűnik a magyar nyelv hivatalos használatának joga. Pozsony és Kassa tehát a jövő-

ben nem fognak kisebbségi területnek számítani. A nyilvános terekről és utcákról eltávolítják a magyar feliratokat s a magyar nyelv használatát kizárolag a magánérkezésre szorítják vissza. A csehszlovákiai magyar pártok hír szerint a Népszövetséghez akarnak fordulni annak hangoztatásával, hogy a népszámlálás adatai nem megbízhatók.

Hitler megteremti a paraszti hitbizományokat

A 105 hektárnál kisebb birtok el nem idegeníthető

Berlin, október 2. A hivatalos lap mai számában megjelent a birodalmi kormány rendelete a paraszthitbizományok létesítéséről. A rendelet úgy intézkedik, hogy a 105 hektárt meg nem haladó pa-

raszthitbizományok a jövőben el nem idegeníthetők s osztatlanul egészen öröklődnek át a főörökösrre. A többi örököszt az örökösök más vagyonárgaiból kell kárpótolni.

Egyre tartanak a kommunista zavargások Kubában

Bulgár kommunisták tüntettek a lipcsei-per ellen

Newyork, október 2. Kubában a junta a rendőri szolgálat ellátását a hadseregére ruházta át. A kommunista zavargások még egyre tartanak. Ezideig egyetlen városban sem sikerült a kommunistáknak a hatalmat magukhoz ragadni. A fehérek kivándorlása a szigerről tovább tart.

Szofia, október 2. Több száz kommunista tüntetést rendezett Szófiában a

Lipcésben folyó bünper elleni tiltakozásul. A tüntetés a végén elfajult, úgy hogy karhatalomnak kellett közbelépnie. A kommunisták a rendőroket közáporral fogadták és többeket megsebesítettek. A karhatalom ekkor erősítéseket kért és kapott s riasztó sortűzeket adott le a levegőbe, majd megrohmozta és szétkergette a tüntető tömeget. Számos le-tartóztatás történt.

Anglia visszatér az arany-alaphoz

Macdonald hivatalosan is elvetette a dollár-barát politikát és visszatér az aranyalaphoz

London, október 2. Az angol kormány mindaddig élénk figyelemmel kísérte a dollár vergődését és az Egyesült Államok új pénzügyi politikáját. Miután bebizonyosodást nyert, hogy a dollár értékesítése folytán nem fegyvertársa, hanem ellenfele a fontnak, hivatalosan angol gazdasági körök új pénzügyi politikát akarnak inagurálni, szemben azzal az áramlattal, amely az infláció mellett agítál.

Ezt a célt szolgálta az a gazdasági értekezőlet, amelyet Cilmarnockba hívott egybe Macdonald, és amelyen a kereskedelmi, ipari, szakszervezeti és szövetkezeti érdekképviselők vettek részt. Az értekezőleten Macdonald igyekezett bebizonyítani hogy a fontsterling eddigi hanyatlása károkat is okozott az infláció pedig egyenesen katasztrófa lenne az országra. A mai

bizonytalan helyzetet feltétlenül meg kell szüntetni és Angliának fokozatosan vissza kell térnie az arany alapra. Az értekezőleten éles összetűzésre került sor Macdonald és az infláció hívei között. Szavazásra tették fel a kérdést, amelyen Macdonald álláspontja győzött.

A cilmarnocki értekezőlet és annak eredménye óriási feltűnést keltett a világ minden államának gazdasági köreiből. Még nem tudják hogy Anglia mikor fog visszatérni az aranyalaphoz, mert a miniszterelnök nem jelölte meg pontosan az időt, de azt remélik, hogy Anglia rövidesen hivatalosan is csatlakozni fog az aranyblokkhoz. Az aranyalaphoz való visszatérés módjait szintén nem jelölte meg ki az angol miniszterelnök.

Ganz Abrahámné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyv-osztályánál

Ara 180 lei

Gyári árak!

Megérkeztek a legújabb őszi és téli szövetek, női és férfi szövetujdonságok

RIGÓ LAJOS & CO.

CLUJ, Fötér 5.

gyári lerakatában óriási választék öltöny és télikabát szövetekben

Hindenburg születésnapját ünnepli Németország

Hitler személyesen gratulál

Berlin, október 2. Hindenburg elnök ma nyolcvanhatodik születésnapján Hitler kancellár repülőgépen Neudeck-be utazott, hogy személyesen adja át

az elnöknek a birodalmi kormány szencsekivánatait. Berlin és a birodalom összes városai a mai ünnepnapon lobogódiszben állanak.

A Heimwehr pozíciójának megerősödése még inkább csökkenti Dollfuss népszerűségét

Belgrad, október 2. Balugdesics berlini jugoszláv követ a Politica c. belgrádi lapban szkeptikusan ítéli meg Ausztria helyzetét. Hangoztatja, hogy a Heimwehr pozíciójának megerősödésével együttjár Olaszország Ausztriára gyakorolt befolyásának megnövekedése.

se. Dollfussnak láthatólag kevés talaja a széles néprétegekben s még veszíteni fog népszerűségéből, ha végrehajtja a Heimwehr-programot. A közeljövő meg fogja mutatni, milyen erős a Heimwehr.

Bocu Sever kibontja a Bánátban a kampóskeresztes lobogót

„Meg kell tisztítani a zsidóktól a nemzeti parasztpártot!” mondja a panamákkal vádolt egykori tartományfőnök

Timisoara-Temesvár, október 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bocu Sever, a nemzeti-parasztpárt bánáti tagozatának elnöke, zajos panama és szőnyegcsempészési vádak után került le néhány évvel ezelőtt az aktív politika színteréről. Bocu, aki pártelnökének hosszú ideig nem tudta megbocsátani, hogy 1928-ban nem tartotta őt érdemesnek a kultuszminiszteri tisztségre, újabban ismét hallatni igyekszik magáról. Első dolga az volt, hogy Maniuról nemzeti szociálista intenciókat kezdett terjeszteni lapjában. Most azután kéthónapos németországi tanulmányútjának eredményeképpen az antiszemitizmus nyílt vízén igyekszik ismét utnak eresztani politikai karrierjének többoldali létkből vérző és laposan behorpadt hajóját.

A „Vestul”, Bocu Sever és egyben a nemzeti parasztpárt bánáti szöcsöve cikksorozatát közöl, amelyben Bocu vezérének ismeri el Hitler. Szerinte Hitler bámulatos államférfi „megérzéssel” meglátta a zsidóságban rejlő „veszedelmet”. A zsidók mindenütt a

destrukció és gyűlölet szellemét terjesztik. Kezükben tartják a tőkét és irányítólag befolyásolják a kulturális életet. Az erdélyi román nemzeti párt — mondja Bocu — szigorúan román nemzeti alapon áll és zsidómentes volt. A parasztpárti fuzióval azonban zsidók is betolakodtak a pártba, amelyet megfer-töznek. Bocu éppen ezért javasolja, hogy a nemzeti párt térjen vissza Gyulafehérvárhoz!?! és tisztítsa meg sorait a zsidóktól. Fanciaországot kivéve, egész Európát megtisztították már a romboló zsidó liberálistáktól. Ezt a rendszert Romániába is be kell vezetni, mert ez nem beszél, hanem cselekszik. A nemzeti párt kebelében forradalmi változásra van szükség. Az lesz a helyes, ha ez a párt Cuza és Codreanu kristálytisza vizeire evez.

Bocu Sever harcias antiszemita szövegeit érthető megrökönyődéssel és fejesóválással fogadják a bánátban mindazok, akik Bocu zavaros politikai előéletét ismerik.

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY
1-ső közlemény

Archimedes szerény és bölcs görög tudós volt. Nem kívánt mást, csak egy szűrd pontot a végtelen világűrben, hogy a földet kimozdítsa sarkából. Bár ez a kívánsága nem teljesült és a glóbuszt nem akasztotta soha emelőcsigán lecsingó horgára, vannak, akik hiszik, hogy Archimedesnek igaza lehet.

Sokan elmélkednek ezen s ehhez hasonlító igazságokon és sokan szeretnék rábukkanni Archimedes pontjára, hogy ha már a földet nem is, legalább az embereknek ezt a megromlott, nyűgös, boldogtalan társadalmát emeljék ki régi, rozsdás sarkából s merészen egy új világ felé lendítsék.

A merész mozdulat ideje még nincs itt, de közeleg. A fejlődés szekere lassan dög, mégis föltarthatatlanul halad előre, míg egyszer archimedesi pont nélkül is kiveti a társadalmat sarkából.

Erről azonban most még csak álmodunk: a vágyak és a jóakaratauk hite messze megelőzik az időt. De elmondani már tudjuk, mi lenne, ha megtalálnák Archimedes pontját, s mi lenne, mi lehetne, ha ez a pont nem volna más, mint akárcsak egy csodálatos, mesebeli bűvös erszény.

Ryhll város inasiskolája

I.

Arra kérünk mindenkit, aki e történetet olvassa, ne is kísértse meg azt a lehetetlen vállalkozást, hogy Ryhll városát a térképen keresse. Nem érdemli meg a fáradságot, mert csak néhány fejezetben lesz a leírandó események színhelye és azért sem, mert ahol oly képtelen és valószínűtlen dolgok történnek, ott térkép helyett legjobban a képzelet birodalmába gondoljuk ezt az ismeretlen várost. Eppen ezért nem is fontos megjelölnünk, hogy Ryhll hegyek között, völgyben, vagy síkságon fekszik-e. Annyi bizonyos, hogy lakosága télen fa- és szénhiány miatt, nyáron meg a nagy meleg miatt panaszkodik, s ezért rendszeren a hatóságok közönyét és bűnös hanyagságát szidja. De az is igaz, hogy Ryhll két fa- és szénke-
reskedője és egyetlen cukrászdája, ahol a különféle színű fagyalagolyókat mérik ki nyaranta, igen megelégedettek az üzlet menetével és mindhárom cég táblája tehermentes házak falát ékesíti.

Ha e rövid leírást még azzal egészítjük ki, hogy a polgármester, aki egyben temetkezési vállalkozó, ugyancsak tehermentes házat mondhat magának, akkor Ryhll város egészségügyi viszonyait is ismerjük. Abból pedig, hogy a községi takarékpénztárban több az adós, mint a betétes, a közgazdasági állapotok hű képét is megláthatjuk. A kulturát igen kiváló intézmények képviselik: egy helyi lap, a „Ryhll és vidéke”, megjelenik minden szerdán és vasárnap, egy autóbusz, mely a tíz kilométernyire fekvő legközelebbi vasútállomásig közlekedik, egy négyosztályú községi népiskola s az ennek épületében működő esti inasiskola, mely történetünk kezdetén eléggé jelentős szerephez jut.

Ryhll városát a magytköke még nem vonta érdekkörébe. Egyetlen gyárkémény sem füstölög a házak fölött, s a helybeli ipartestület még nem látta szükségesnek, hogy erőt a gyáripár fenyegető veszedelme ellen összefogja. Így azután az érdemes testület kebelében szabadon háboruszkodhattak egymással a eszmacéskítók és az asztalosok, a lakatosok és a kőművesmesterek. Kiváló szónokok is akadtak közöttük, akik a legsúlyosabb vádakat dörögthették egymás ellen, s elnökük, egy öreg és siket szabómester, oly nyugalommal vezette az üléseket, hogy ténykedését akármelyik parlament megirigyelhetné.

Mennél hevesebben vitatkoztak a szónokok, annál több nyílttéri nyilatkozat jelent meg a fentemlített „Ryhll és vidéke” című félhivatalosban. Majd az, hogy Péter Pál sértő szándékkal mondott-e valamit, s hogy azt fenntartja-e, vagy visszavonja, majd az, hogy táma-

dásának célpontja mint vélekedett Péter Pál nyilatkozatáról, s mindezt soronként harmincöt fillérért közölte az újság, erre fenntartott helyén. Aki pedig hajlandó volt igazságáért többet is áldozni, „természetbeni fizetések” ugyancsak elfogadtattak, azért maga Ralin, a fő és felelős szerkesztő mártotta tollát a tintatartóba és szállt sikra érte a tárcerovat fölötti vezércikkben.

Már most el kell árulnunk a türelmetlenül olvasónak, hogy maga Ralin szerkesztő lesz valószínűtlen történetünk hőse, publicista, közgazdász, versíró és kritikus egyszemélyben, aki „A jó polgárhoz” címzett szálloda étkező- és ivóhelyiségében, Ryhll eme egyetlen idegenforgalmi intézményében, tartotta szerkesztőségi óráit, fogadta hirdetőit és előfizetőit és írta remekbe készült szerkesztői üzeneteit, melyek miatt annyiszor meggyült a baja a címzetekkel. Ralin ténykedése volt a szükséges rossz Ryhll városában. Ő gondoskodott beszédgyűről, pletykákról és fölösleges izgalmaokról, de tökéletlen volna a kép, melyet róla festettünk, ha elhalgatnók, hogy széles, lobogó művésznyakkendője, csillogó szemüvege és mindig füstölő pipája ellenére is ő volt Ryhll nőnemű fiatalosságának eszményképe és állandó, titkos férjelöltje. Ralin nőlen volt. Ez a jótulajdonsága bocsáttatta meg bűnét a városka bizonyos köréi előtt. Minthogy azonban történetünk nem szerelmi regény, hanem Ralin csodálatos eseményekkel teli életének elmondása, nem bocsátkozhatunk mélyebb részletekbe Ralin szerelmi életét illetőleg, bár nem zárkozzunk el az elől, hogy alkalmas pillanatban ne irányítsunk egy-egy fényesvót erre a meglehetősen szűk területre.

Ralin szerkesztő korábbi élete folyását

ugyancsak nem fedhetjük föl kellőképpen olvasóink előtt. Akkor bukkant fel Ryhllben, mikor Styx, a nyomdász és papírkereskedő, történetünk kezdete előtt vagy másfél évvel, egy fővárosi lapban apróhirdetés útján keresett „élénk vidéki városba politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap részére jótolu szerkesztőt.” Hármán is jelentkeztek a jelígre, de mikor megtudták, hogy Ryhll városáról van szó, Ralin két versenytársa feladta a küzdelmet, s hősünk így könnyen jutott vállalkozói kedve és bátorsága nem tulságosan dus gyümölcseihez.

Azok között, akiknek Ralin újságírói tolla és esti sítái a korzón, meglehetősen gondokat okoztak, éppen egyik legjelentékenyebb személyiség volt a már fentemlített polgármester és temetkezési vállalkozó, aki épp úgy feltette a városi közigazgatást, mint Lilla nevű leányát Ralin támadásaitól. Mert Ralin bizonyos tekintetben a szélsőségek embere volt. Amíg a legsúlyosabb kritikát gyakorolta az uccaseprés, a vágóhíd, a közvilágítás, s a városi politika egyes megnyilatkozásai fölött, ugyanakkor, sőt néha ugyanazon az oldalon nem riadt vissza semmiféle rimtől, mellyel a szökeahaju Lilla dícsőítésére írt verseit ékesítette.

Igy taszított és vonzott egyben Ralin szerkesztő, aki nem átalotta, hogy a sokszor megtámadott polgármester leányát estéről-estére kísérite végig Ryhll város rosszba kövezett főútcáján.

2.

Egy napon, délelőtt tizenegy óra volt, a városi szolga erőlyes zörgetéssel költötte fel álmából.

— A polgármester ur kérti azonnal a szerkesztő urat. Tessék feljönni a városházára.

Ez a meghívás a zárt ajtón keresztül olyan határozottan jutott el Ralin füléhez, hogy nem habozott, s egy félóra múlva már ő kopogtatott a barna festésű polgármesteri hivatalos ajtón.

Mikor belépett, a város első tisztviselője fanyar kénszettel nyújtott kezét és ültette le hősünket.

— Mivel szolgálhatok, polgármester uram? — kérdezte Ralin.

Erre az érdeklődésre a polgármester azokból a szivarokból kínálta meg, melyeket a megvefőnök látogatásaira tartott fenn. Ralin ugy érte ebből, hogy valami nincs rendben.

(Folytatjuk!)

SZÍNHÁZ-FILM

Névtelen ember

Djaidaimas és ragyogó körut után érkezett el Erdélybe is a mai filmgyártás és technika mindenféle szempontból kifogástalan műve a „Névtelen ember”. Az „ember”, Werner Krauss, kinek széles művész skáláját és felülmulhatatlan interpretálókészségét az egész világ csodálja. A történet a ma története. Egy ember elmeje a világháborúba, a világéges petárdája őt is messze hajítja előző életétől. A mai Oroszország egy hatalmas gépgyárban találunk rá. 22 évvel a látszólagos békekötés után. Ő maga nem tudja, hogy honnan jött és kisedo mert a ház perzselő heve kiégette az emlékeztét. Egy külföldi kommisszió, mely a gyárat inspicálja, ébreszti fel benne az öntudatot. Elindul hazá... Hazájába... Gyarába... Barátjai közé... Feleségéhez... Gyermekéhez... Nem veszik vissza. Nem ismerik fel vagy nem akarják felismerni?

Elkezd harcolni saját nevéért, egzisztenciájáért, családjá visszaszerzéséért, de senki nem hisz neki. A neve ki van törölve az élők soraiból. Ez a harc, amit ez az ember harcol, borzalmas, lenyűgöző, szenzációs és aktuális. Mert mindnyájan járhatnánk ugyanígy.

Es ott áll ez az ember egy kis sikátor végén elhagyatva, letiporva, kifosztva, reménytelen és a halált választja, mint pihenőt, állomást?

Nem! Kitérja mellét az Életnek és kézenfogva azt a nőt, aki mellé állott, egy új névvel egy új otthon talá!

Szereplői: Werner Krauss, az apa, Helene Thimig, az anya, Hertha Thiele, Lányok az intézetben fősz., a gyermek, Maria Bard (Reinhardtól) a nő és Fritz Grünbaum a humoros zugsfiskális szerepében. Bemutató szerdán a Royal Mozgóban.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda: Varázsfuvola.
Péntek: Carmen.
Szombat délután 3 óra (ifjúsági előadás): Trubador.

Vasárnap: Varázsfuvola.

Milanóban megnyílt az ötödik olasz rádióállomás. Szencziója egy távolbátó készülék.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, kedden 3, 5, 7 és 9 óra:
Volt egyszer egy muzsikás... A legszellemesebb zenés vígjáték világsláger. Szereplői: Szöke Szakáll, Veres Ernő, Ralph A. Roberts, Victor de Kowa, Maria Sörensen. A slágerket, köztük a világhírű „En war einmal ein Musikus”-t, a híres román rádióénekes, Jean Moscopol éneklő román nyelven.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 óra:
Szerda 3, 5, 7 és 9 óra:
Tempó, szerelem, Elsőrangú vígjáték, főszerepekben: Madge Evans és William Haines.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 óra:
Szerda 3, 5, 7 és 9 óra:
Vörshaju asszony. Izgalmas dráma, főszerepekben: Jean Harlow, Lewis Stone.

A világirodalom egyik legnagyobb életrajzírójának, Emil Ludwignak, Napoleon c. műve 95 lej. Goethe 75 lej. Fülöp Millor René: Rasputin c. hatalmas, szépiálítású könyve csak 120 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában, az összeg és 10 lej portóköltőség beküldése mellett, vagy utánvétellel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csipebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kepengék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. —

A legízletesebb és legváltozatosabb vegetárius kóstát a Schwartz Ignác vezetés alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kapható. Unió u. 10., hátul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebédvacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Tűzifa megrendelési iródnak megnyitottuk Cal. Victoriei 7. alatt. I. búkkhasábfá öle 750—800. Calcit. Telefon: 11-06.

— Üzemből levő mosóda családi okok miatt eladó, esetleg bérbeadó. Cím a kiadóban.

Elemisták korrepetálását és német nyelvtanítást vállal fiatal urileány előnyös feltételek mellett. „Biztos eredmény” jelígre.

Egyetemi hallgató nő lakást, teljes ellátást fürdőszobahasználattal, mérsékelt áron kaphat özv. Jámbor Adolfné, Erzsébet ut 8.

Házvezetőnőt főzni, varni tudót, keres kolozsvári uricsalád. Ajánlatok „1000” jelígre a kiadóhivatalba körtnek.

Keresek megvételre használt, üzemi képes állapotban levő pázkagépberendezést. Ajánlatokat kérek a kiadóba „Pázkagép” jelígre.

Berkel gyorsmérleget, kifogástalant, megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Benősülne jzr. 40 éves kereskedelmi tapasztalattal rendelkező jogvégzett férfi, számitásba jöhet özevgy is. Csak feltétlenül intelligens nők választást kéri „Fellicitás”-ra a kiadóba.

Házartásban, főzésben perfekt máramos leány, Palesztinából visszautasított, házartásbeli munkát vállal. Szíves megkeresést Wiesel Frida az Uj Kelethez két telefonon is.

Elvesztett Beth Ábrahám (Malom ucca 8.) imaházban 30-án délután egy keleti gyöngyosor. Becsületlen megtaláló megfélelő jutalomban részesül. Morgenstern László, Calea Motilor 54.

Kiadó azonnalra egy üres szoba, fürdőszobahasználattal. Calea Regele Ferdinand 37. Minerva biztosító.

Intelligens nő, jól főz, ajánlkozik házvezetőnőnek. Cím: Mátyás király ucca 2., kalapszálon.

Reális. Tízezer lakosú fővonalon fekvő kellemes városban 11 év óta fennálló és jól vezetett uridivat, kötöttáru, cipő- és kézimunka üzletet másirányú elfoglaltságom miatt eladnám, szükséges tőke háromszázezer lej, az érdeklődő félnek hajlandó vagyok kívánsága szerint az üzletet forgalma ellenőrzésére az üzletben való egy-két hónap tartózkodással betekintést engedélyezni. Érdeklődők „Reális” jelígre a lap kiadóhivatalához írjanak.

Értékes szépirodalmi művek darabja 20 lej

Szép Ernő: Lila akác	20 Lej
Farrère: A tikárkisasszony	20 Lej
Toudouze: Vulkanok ébresztője	20 Lej
Bennett: Mr. Prohack	20 Lej
Bennett: Hugo	20 Lej
Magre: A tigris titka	20 Lej
Fouchardière: Ha nagyjaink visszatérnek	20 Lej
Renard: A bacillusember	20 Lej

HÍR

Kánya Genfben. Budapestről je magyar külügyminiszter nap este visszaértek magyar külügyminiszterében vasárnap osztrák-magyar közösen.

— Megengedték nek a szabad nyitlentik: A még zárt nek megengedték nyitását. Azok a kívánnak élni ez január elseje előtt.

— Capstadban választották Capstokban a capstadias és ebből az alpolgáranak Louis Radiótársulat igazg. Gradner 1882

tokban. Szüleivel együtt, innen 17 évvel, ahol nemsokára pességeit és különkat bízták rá. Az tíz év óta tagja Capnak. 1931-ben helyett és zsidó szociálisták munkát felelőden valamirevaló vezető tagja, így a segélyezése érdek zottságának az elnöke zsidó polgármesterben választották. mannt Capstadban négy éven át közt a város ügyeit.

Szönyeg és párnák Cal. Reg. Ferdin.

— Államellenes és lási értekezlet? Márvári törvényesnek.

Kovács Sándorné ügyét, akik állítólag államellenes gyűlést tart azzal védekeztek volt lakásukon, csup napi kirándulásai. úgy a Patea—Márkerült. Mivel a bejelentek meg, Patea november 15-re halálvéd kérésére az elnyezte a két vádlót fellebbezésére ismét tartóztatásukat.

— A kolozsvári reLászlóné Decebal u. feljelentette Kocsis Mándrescu Pavel Sándor feljelentette Schmidt Adam és a szöket a rendőrség területéről. — Lebo pással gyanusított országgról Kolozsvárra meretlen tettesek feSzechenyi térj vásárkábátot elvitték. A a nyomozást.

Weiss Klára akadémgoratanárno tanítás szer szerint Egyetem megkezdte.

— Eletunt cselédhusztes cselédleány litották a belgyógyásati fiatal cselédleány tisztviselőnél szolgáló házbéliek jagtatásnak s amikor benyú a cselédleány görcsös esítették a mentőket, a belgyógyászati klinikát mosást alkalmaztak. nemsokára magához hogy maroszódat ivsúlyos.

— Egy zsidó fiatalabllókkal. Ungvárról ér 27-én éjjel fegyvermadták a Verké Gakó Grünbaum Ignác a rablók vasdorongo Grünbaumot és családnyászterítettek, hogy bűnözöket. A kritikusban megjelent Grünbaumal egyetűl szembeszálkál és egyiküket leabló erre a megsebelnyokál cipelve elmenő ukozzák a vakmerő

HIREK

Kánya Genfből visszatért Budapestre. Budapestről jelentik: Kánya Kálmán magyar külügyminiszter Genfből vasárnap este visszaérkezett Budapestre. A magyar külügyminiszter Bécsben átutazóban vasárnap délután megjelent az osztrák-magyar válogatott futballmérkőzésen.

Megengedték az amerikai bankoknak a szabad nyitást. Washingtonból jelentik: A még zárva lévő pénzintézetek megengedték helyiségeik újramegnyitását. Azok a bankok, amelyek nem kívánunk élni ezzel a joggal, a jövő év január elseje előtt végleg likvidálódnak.

Capstadtban zsidó polgármestert választottak. Capstadtból jelentik: A napokban a capstadti polgármesterválasztás és ebből az alkalomból a város első polgármesterévé Louis Gradnert, a Délafrikai Rádiótársulat igazgatóját választották meg. Gradner 1882-ben született Bialystokban. Szüleiivel együtt Londonba került, innen 17 éves korában Dél-Afrika-ba, ahol nem sokára felismerték nagy képességeit és különböző közéleti missziókat bízta rá. Az új polgármester, aki tíz év óta tagja Capstadt városi tanácsának, 1931-ben helyettes polgármester lett és zsidó szociális területen ma is intenzív munkát fejt ki. Dél-Afrika minden valamirevaló zsidó intézményének vezető tagja, így a németországi zsidók segélyezése érdekében megalakított bizottságnak az elnöke. Gradner nem első zsidó polgármestere Capstadtban, 1904-ben választották meg Hyman Liebermannt Capstadt polgármesterének, aki négy éven át közmegelegedéssre vezette a város ügyeit.

Szönyeg és párna tisztítótát áthelyezem Cal. Reg. Ferdinand 97 alá.

Államellenes gyűlés vagy kirándulási értekezlet? Mára tüzte ki a kolozsvári törvényszék egyik szekciója Kovács Sándorné és Bencze Mária ügyét, akik állítólag közös lakásukon államellenes gyűlést tartottak. A vádlottak azzal védekeztek, hogy nem gyűlés volt lakásukon, csupán a szokásos vasárnapi kirándulásaikat beszélték meg. Az ügy a Pástea-Martinovics tanács elé került. Mivel a beidézett tanúk nem jelentek meg, Pástea elnök a tárgyalást november 15-re halasztotta. A védőügyvéd kérésére az elnök szabadlábra helyezte a két vádlottat, de Lanj ügyész fellebbezésére ismét elrendelték a letartóztatásukat.

A kolozsvári rendőrség hírei. Fanta Lászlóné Decebal u. 70. sz. alatti lakos feljelentette Kocsis István családsért. — Mándrescu Pavel Str. Maioasa 15., családsért feljelentette Szász Vilma. — Schmidt Ádám és Atlas Péter zsebmetszőket a rendőrség kitiltotta Kolozsvár területéről. — Lebovics Ádám több lovaspálya gyanúsított egyént a városi rendőrségről Kolozsvárra szállították. — Ismeretlen tettesek feltörték Heim Anna Széchenyi téri vásáros sátrát és 6 férfi kabátot elvittek. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Weiss Klára akadémiaát végzett zongoratanárnő tanítását a legújabb mód szerint Egyetem ucca 6. szám alatt megkezdte.

Életünk cselédleány. Dénes Julia husz éves cselédleányt a mentők beszállították a belgyógyászati klinikára. A fiatal cselédleány Pop Stefan klinikai tisztviselőnél szolgált Október elsején a házbellek jagatására lettek figyelmeztetve s amikor benyitottak a konyhába, a cselédleány görcsökből fetrengett. Erősítették a mentőket, akik beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol gyomormosást alkalmaztak. Az életünk leány nem sokára magához tért és bevallotta, hogy marószódát ivott. Állapota nem súlyos.

Egy zsidó fiatalember küzdelme a rablókkal. Ungvárról jelentik: Szeptember 27-én éjjel fegyveres rablók megtámadták a Verké Gejovce községben lakó Grünbaum Ignác nevű gazdálkodót. A rablók vasdorongokkal megtámadták Grünbaumot és családját, akiket arra kényszerítettek, hogy szolgáltatassák ki pénzüket. A kritikus pillanatban azonban megjelent Grünbaum legidősebb fia, aki egyedül szembeállott a három rablóval és egyiküket le is ütötte. A két rabló erre a megsebesült társukat magukkal cipelve elmenekült. A hatóságok nyomozzák a vakmerő támadókat.

Istenüsztelet. A Ferdinánd királyi templomban a Szukoth-ünnepi istenüszteletet rendje a következő: Október hó 4-én, szerdán Erew Szukoth esti imaközelete negyed 7 órakor, 5-én csütörtökön Szukoth I. napján reggeli ima fél 8 órakor, musaf 10 órakor, mincha d. u. 5 órakor, mááruv este 6 órakor, reggeli ima fél 8 órakor, musaf 10 órakor, mincha-mááruv 6 órakor. Mindkét napon az ünnepi prédikációkat Dr. Guttman Henrik landsbergi (Germania) főrabbi fogja mondani.

Ruthenberg Palesztina iparosítását követeli. Londonból jelentik: Ruthenberg mernök, a Palestine Corporation vezetője szeptember 27-én visszatért Londonból Palesztinába. Ruthenberg hat hónapi tartózkodása alatt Londonban illetékes körökkel a palesztinai ipari kolonizációról tanácskozott. A tanácskozások kedvező eredménnyel végződtek és az iparosítás terveit rövidesen meg is fogják valósítani.

EGY HET LÉFORGÁSA ALATT 2825 EMBER JÖTT HAIFÁBA. Jeruzsálemről jelentik: A szeptember 1-étől 21-ig terjedő héten Haifába 2825 személy érkezett a kikötőbe. A partraszállók közül 1168-an voltak bevándorlók, 1300 turista, 357-en pedig hazatérő palesztinaiak. Az utasok túlnyomó többsége zsidó volt.

Ma utoljára: Volt egyszer egy muzsikás A legaktuálisabb

témát dolgozza fel a Royal Mozdó grandiózus új óriásfilmje. Egy ember hazatér a maj Oroszországból 22 évvel fog-ságba jutása után. De a nevé már régen kitorolték az élok névsorából.

Szenzáció
és emberfeletti az a munka, amit kifejt, hogy vizakapja nevé, vagyonát és gyermekeit De minden kísérlet hiábavaló, az Élet egy nagy gép, mely mindenkit leipor ki alája kerül.

Lenyűgöző
az emberi akaraterő és a szerelem djalalmas himnusza, mely újra egy új Életet ad.

A névtelen ember
Werner Krauss, Maria Bard, Helene Th még (Reinhard svinesznök), Fritz Grünbaum, Premier holnap, szerdán!

A CFR. nyugdíjasok figyelmébe. Nyugdíjas szövetségünk kitaláló és áldozatot nem ismerő közbenjárására, a CFR. vezérigazgatósága, szövetségünk vasutas tagjainak, a tüzifa szállítások után, 75 százalékos kedvezményt engedélyezett, miért is kérem egyetűnk CFR. nyugdíjas tagjait, akik ezen 75 százalékos fuvarkedvezményt igénybe akarják venni, a Cuzá Voda (Boeskytér) 2. szám alatt egyesületi irodában jelentkezni sziveskedjenek és pedig be zárólag folyó hó 5-éig. Cluj, 1933 szeptember hó 30. Pop Valér sk., szövetségi elnök.

Sokat várnak Boris és Sándor király találkozásától. Belgrádból jelentik: Politikai körökben döntő eredményeket várnak a bolgár-jugoszláv közeledés terén Boris és Sándor királyok találkozásától.

Dr. Markovits Ignác előadása Nagyváradon. Vasárnap délután tartotta első kulturális előadást a nagyváradi Wizo szép számban egybegyűlt közönség jelenlétében. Dr. Markovits Ignác elnökő nagyvonalú előadásában ismertette a zsidóság általános világhelyzetét és ezzel kapcsolatosan Palesztina fejlődési stádiumát és a Wizo intézményeit, a prágai konferencia alapján, melyen személyesen vett részt. Kiemelte a Wizo szerepét a nő és gyermekvédelem és a speciálisan nőies munkakörök ellátása, valamint Palesztina felépítésének munkájában. A nagy tetszéssel hallgatott előadás után Rosenberg Manó tiikárnő ismertette a Wizo téli programját. Ezek során egy zsidó történelem, valamint filozófiái, a zsidó zenét ismertető és asszonyokat és leányokat érdeklő pedagógiai előadások lesznek. Együttal bejelentette a héber és angol kurzusunk megkezdését.

A REGAL kávéház nagy szenzációja!
Világvárosi mintára átalakított nagytermében október 1-től kezdve estéknént a világhírű orosz Blau Vogel énekes és jazz-zenekara hangversenye mellett nagy szenzáció és gazdag családi műsor. Kávéházi szolid árak, szabad bemenet. Páholy- és asztalrendelés telefon 518.

Hadgyakorlatok Svájcban. Zürichből jelentik: A kanton területén hétfőn hadgyakorlatok kezdődtek. A speciális hegyi csapatok ezen a hadgyakorlaton nem vesznek részt.

Az aranyblokkot nem sikerült letörni. Londonból jelentik: Gazdasági és pénzügyi körökben már nem hangoztatják, hogy az aranyblokk államai nem sokáig fognak ellenállhatni az amerikai-angol valutadumpingnek. A sajtó és a közvélemény megítélése erről a kérdésről szintén teljesen megváltozott. Most már meg vannak győződve, hogy ragaszkodnak az aranyvalutához s ki is tudnak tartani mellette.

Hitler szerjint Németország már nem pártállam. Berlinből jelentik: Hitler a hannoveri Bückeburgban tartott aratóünnepen beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy a pártállam helyébe máris néppártállam emelkedett. Az egyének alá kell vetnie magát a népredekeknek, mert az egyén életénél fontosabb a nemzet jövőjének kellő megalapozása.

A bátor tenorista. Belgrádból jelentik: A belgrádi Opera Timoties nevű tenoristáját megoperálták a minap az egyik belgrádi klinikán. A tenorista nem engedte magát elaltatni és az egész operáció alatt Tiardovics jusozlav zeneszerző „Yacht a spliti kikötőben” című operájának áriáját dudolta. Az operát a műtét estéjén mutatták be a belgrádi Nemzeti Színházban.

Negyven százalékot fizet a hitelezőknek a bukott Amstel-bank. Amsterdamból jelentik: Az Amstel-bank 40 százalékos kvótát fog kifizetni a hitelezőknek.

„SZABAD SZÓ.” Barátosi Viktor röpiratának hetedik száma megjelent. Főbb cikkek: Desbordos Ernő és dr. Radványi József kiléptek a Magyarpartyi Ellenzékből. — Miért vált meg Janovics Jenő a Magyar Színházról? — dr. Farkas Mózes tizenöt átvája. — Tíztagú titkos komité uralkodik Kolozsváron. — 935 magyar, 388 zsidó hallgatója van a kolozsvári egyetemnek. — Helikon és Kontra-Helikon. — Meny nyit fizettek a Fonciera és a Franco Romana Galló Jánosnak? — Egymillió életbiztosítást kötött egy kolozsvári biztosítási igazgató a konkurrens intézetnél. — A fellegvárú akasztófa feltalálója megint vádol. — Új antiszemita napilapot alapítanak Kolozsvárt. — Kedden dől el a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank kényszervezése. — Szégyeld magad Jóska! — Kolozsvári levelek. — A transzilvánizmus és a karón-varju. — Egyes szám ára 10 lej.

Az Ujságíróklub csütörtöki hangversenye. A múlt heti nagy sikerrel, a klubtagok és családtagjai teljes érdeklődése mellett lezajlott első hangversenye után e héten csütörtökön este tartja meg a kolozsvári Ujságíróklub nagyszabású koncertjét. A hangverseny programja két olyan gyönyörű világvárosi számmal gazdagítja az Ujságíróklub minden héten megismétlődő hangversenye műsorát, amely a legkényesebb igények szempontjából is a legmagasabb művészsíntjeleket képviseli. P. Capellaro asszony, a csodálatos zengést althangnak szerencsés birtokosa fog művészetével kivételes élvezetet nyújtani a klub tagjainak. Ez a nagszerű operaénekesnő rövid művészi pályafutása alatt is a legnagyobb művészi sikerekre tekinthet vissza. Az operakultusz őshazájában, Olaszországban aratta nemrégiben a legmaradandóbb sikereit. A csütörtöki estélyen áriákat és dalokat fog megszólaltatni bársonyos érzéki hangjával. A műsor második száma szintén nem mindennapi kivételes művészi élményt fog jelenteni. A nagy német színpadokról a kolozsvári Opera színpadára átlpántált Chiti Stantiu, az Opera nagyszerűségű primaballerinája három modern táncszerepet a műsorban. A művész nőt a megszokott spicctáncokkal, hanem egészen egyéni elképzelésű tánckompozíciókkal lép a közönség elé. Az Ujságíróklub csütörtöki hangversenye iránt előreláthatóan olyan nagy érdeklődés fog megnyilvánulni, hogy a klub vezetősége ezúton is kéri a tagokat, hogy lehetőleg legszűkebbkörű családtagjaikkal jelenjenek meg az estélyen.

NAPRÓL NAPRA

A jelenleg a chicagói világtalálaton tartózkodó Marconi szenátor a napokban megkísérli villanylámpa kapcsolójának a Saturnus sugarai erejével történő elfordítását s ezzel az égő felgyújtását. Külön érdekessége a kísérletnek, hogy a sugarakat az olaszországi Arceetri csillagvizsgálójában fogják fel-fogni s azután rádióton továbbítják Chicagóban.

Japán hadianyagát korszerűen átalakítani készüli s hadserege egyes esapattestét motorizálni fogja.

Hindenburg elnök ma betöltötte 86-ik életévét. Az elnök jó egészségnök örvend.

A német birodalom területén tegnap volt az első vasárnap, amelyen a vendéglőkben mindenkinek csak egy tál ételt szolgáltattak ki. A pénzbeli különbözetet a téli inségakció javára kell befizetni.

Az amerikai kormány támogatása a rózsafanemesítők részére. Newyorkból jelentik: Az amerikai rózsafa-iskolák szövetsége beadványt intézett Roosevelt elnökhöz, amelyben kéri, hogy a jövőben engedtesse meg a szabadalom által védett keresztezett rózsafajok továbbszaporítását. A lapok értesülései szerint a washingtoni kormány továbbra is kénytelen továbbra is arra az álláspontra helyezkedni, hogy a rózsaujdonságok kitenyészőinek fáradságos munkáját védelemben kell részesíteni s így a kérést nem találja teljesíthetőnek.

Jegyzik már az osztrák kölesönt. Bécsből jelentik: Hétfőn kezdődik az osztrák belső kölesön jegyzése.

Kiadták az új német tőzdeengedélyeket. Berlinből jelentik: A tőzsdéi ügynöki karnak kikézesítették az új engedélyeket. A mai nyitáskor már csak azok jelenhettek meg a tőzsdeteremben, akik új engedélykíráttal rendelkeztek. Mint megirtuk, a zsidó ügynőkök nem kaptak tőzdeengedélyt.

Az R. 101 angol léghajó katasztrófájának emlékművét ünnepélyesen leleplezték. Párizsból jelentik: Allonsban délben folyt le az R. 101 angol léghajó katasztrófája halálos áldozatainak emlékére emelt emlékmű felavatási ünnepsége, amelyet az angol és a francia himnuszok vezettek be. Daladier és Macdonald, az ünnepség szónokai az angol-francia barátság jelentőségét hangsúlyozták ki. A beszédek elhangzása közben angol és francia vadászpilótápraj keringett a levegőben Allons és az emlékmű felett. Az ünnepséget a kivonult katonai csapatok diszszemléje és díszvonulása zárta le. Oise departement prefektusa villásreggeli adott a kormányférfiak tiszteletere, mely után Macdonald repülőgépbe szállott s kíséretével együtt visszatért Anglibáa.

Az R. 101 léghajó katasztrófájának emlékművéhez utaztak — lezuhantak és szörnyet haltak. Londonból jelentik: Az R. 101 léghajó katasztrófájának színhelyére, a franciaországi Cise-departement-beli Allonsba indított gépek egyike az emlékműnél visszatérőben Kent grófság területén lezuhant s három utasa szörnyethalt.

Autókaramból a Szappan-uccában. A délután egy 542-es számú marosvásárhelyi teherautó nekiment a Szappan- és Weselényi Miklós ucca sarkán lévő kozák Stefan-féle üzlet kirakatának és széjjeltépte a kiálló napellenző rollót, valamint darabokra törte a kirakat üvegét. Az autót vezető azonban nem állt meg a karamból helyén, hanem teljes erővel tovább száguldott és csak az elősített tulajdonos ordítóására állította meg végül az egyik rendőr, aki igazoltatta az autóvezető sofört, majd jegyzőkönyvet vett fel az esetről, melynek alapján az eljárást megindítják az autótulajdonos ellen.

A lengyel parasztság bojkott-mozgalma. Varsóból jelentik: A lengyel néppárti szervezetekben tömörült földműves lakosság több kerületben bojkott alá vetette a városokat. Nem vesznek be élelmiszereket a városi piacokra. A lapok hangoztatják, hogy a mozgalomnak elsősorban politikai jellege van s nem irágyul — mint ahogy azt a bojkott proklamáló hirdetik — kizárólag a magas városi taxák ellen.

ROZSA

szó 2 lej, vastasabb apró hirdetések 30 százalék tésék díja előre csak egy további mellékelve van.

göny, ágyterítő, lengyék készítése Weissmann R. —

legváltozatosabb Schwartz Ignácé „milla” kóser vendégház. Unió u. 7. alatt. I. búkk. Caicit. Telefon:

rodánkat meg- 7. alatt. I. búkk. Caicit. Telefon:

sóda családi okok beadó. Cim a ki-

ptalását és német atal urileány elő- „Biztos ered-

lakást, teljes el- alattal, mérsékelt or Adolfné, Erzsé-

varmi tudót, ke- salád. Ajánlatok köhivatalba kéret-

használt, üzem- ó pászkagépberem- kérek a kiadóba

get, kifogástalant, m a kiadóban.

ves kereskedelmi delkező jogvégeztet őzvegy is. Csak nők választást kéri óba.

ben perfekt mára- inából visszautasi- nkat vállal. Szj- fezel Frida az Új n is.

ahám (Majom ucca délután egy keleti es megtaláló meg- szesül. Morgenstern 54.

gy üres szoba, für- Callea Regele Fer- iztosító.

főz, ajánlkozik ház- látás király ucca

su fővonalon fekvő év óta fennálló és at, kötöttáru, cipő- et másirányu elfog- am, szükséges tőke érdeklődő félnek avánsága szerint az enőrzésére az üzle- hónapi tartózkodás- bélyezni Érdeklődők ap kiadóhivatalához

épirodalmi abja 20 lej

20 Lej
20 Lej
20 Lej
20 Lej
20 Lej
20 Lej

20 Lej
20 Lej

UJ KELET *Legújabb hírek*

November 15-re elhalasztják a parlament őszi szessziójának megnyitását

Csütörtökre összehívták a nemzeti parasztpártnak a Maniu-ügyben döntő végrehajtó bizottsági ülését

Popovici Mihály és Mihalache két nap óta tárgyalnak Szovátián Maniuval a békéről

Bucuresti-Bukarest, október 2. (Az Uj Kelet tud.) A belpolitikai életnek igen érdekes eseménye van: hosszas huzavona után Vajda Sándor elrendelte a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának csütörtökre, október 5-re való összehívását. A nemzeti parasztpárt hivatalos lapjai mai számukban közlik a hivatalos meghívót, amely a következőképpen hangzik:

„Október 5-én délelőtt 10 órakor a nemzeti parasztpárt központi helyiségébe, a Strada Clemenceau 9. szám alatti klubhelyiségbe összehívatik a párt végrehajtó bizottsága. A napirend a következő:

1. Az általános politikai helyzet megvitatása.
2. Belső szervezeti kérdések megbeszélése.

Vajda Sándor elnök.

Virgil Madgearu főtitkár.

A végrehajtó bizottság összehívása azt jelenti, hogy a kormány eléggé erősnek érzi magát arra, hogy megjelenjen a párt illetékes fórumai előtt. Mint ismeretes, a Vajda-kormány sorsát részint Maniu Gyula híveinek akciója, részint pedig Mihalache új politikai és pénzügyi programjának meghirdetése kereszteltek. Egy adott pillanatban a helyzet annyira feszültté vált, hogy a kormány sorsa komolyan veszélyeztetettnek látszott. A végrehajtó bizottság összehívása azt jelenti, hogy időközben a nehézségek egy részét csakugyan sikerült eltávolítani az útból.

Mi történt Színájában?

Az történet ugyanis, hogy a színajai ünepségek alkalmával a kormány nagy erőfeszítéseket tett Mihalache akcióinak leszerelésére. A miniszterelnök megbízásából Mirto közlekedésügyi miniszter tárgyalta órákon keresztül Mihalacheval, majd Titulescu külügyminiszter vette át békékövetítő szerepét. Végül maga Vajda Sándor is hosszasan tárgyalt a volt belügyminiszterrel. E tárgyalások eredményeképpen kompromisszum jött létre a kormány és Mihalache között. A kompromisszum lényege az, hogy a kormány eltérített a Népszövetség pénzügyi bizottságával kötött egyezmény végrehajtásától, miután Mihalache élesen tiltakozott az ellen, hogy Genf pénzügyi ellenőrköt küldjön az országba. Bár Titulescu igen kellemetlenül érintette a dolog, a béke érdekében hozzájárult ő is ahhoz, hogy a minisztertanács ebben az értelemben határozzon.

Ezzel szemben Mihalache kijelentette, hogy a maga részéről fenntartja ugyan politikai és pénzügyi elveit, ezeknek keresztülvételét azonban a párt felettes fórumaira bizza, önmaga pedig híveivel együtt hajlandó a kormányt munkájában támogatni.

A Maniu-kérdés Ezzel a Mihalache-kérdést sikerült a kormánynak szerencsés kézzel likvidálni. Maradt azonban egy másik nagy megoldatlan probléma: Maniu Gyula megtartása. Ennek tisztázása érdekében határozották el magukat Mihalache és Popovici Mihály igazságügyminiszter arra, hogy Szovátiára utaznak, ahol Maniu már néhány nap óta időzik. Mint ismeretes, ez év tavaszán Popovici és Mihalache már jártak egyszer Szovátián. Akkor az volt a megbízatásuk, hogy tisztázzák: vajjon fenntartja-e Maniu a nemzeti parasztpárt elnökségéről való lemondását. A volt miniszterelnök erre a kérdésre igenlő választ adott és ugyanakkor formailag felkérte híveit arra, hogy adják támogatásukat a Vajda-kormánynak. Ilyen előzmények után került sor Vajda Sándor elnökké való megválasztására.

Most Popovici és Mihalache azért utaz

nak Szovátiára, hogy tisztázzák a kérdést: melyek azok az okok, amelyek Maniut a kormány elleni állásfoglalásra készítik és hogy milyen tervei vannak a volt miniszterelnöknek a közeljövőre vonatkozólag. Ugy Popovici, mint Mihalache állítógazd nem a miniszterelnök egyenes megbízásából, de mindenesetre az ő jóváhagyásával utaztak Szovátiára. Elsőnek Popovici igazságügyminiszter utazott el Bukarestből Maniuhoz.

A szovátiai tárgyalások

Vasárnap reggel érkezett meg Popovici Szovátiára, ahol azonnal felkereste Maniut. A két politikus hosszasan tárgyalt egymással, majd mindketten iszap fürdőt vettek. Délben egy órákor közös ebéd volt, amelyen Maniu, Popovici Mihály, Ionel Pop kamarai alelnökök, valamint dr. Socol Aurel, dr. Pavel Pavel és dr. Simion Nemes kolozsvári parlamenterek, Vescan marostordamegyei prefektus, dr. Popescu szenátor, Stoicita képviselő és mások vettek részt. Este fél kilenkor Maniu lakásán újabb értekezlet volt, amelyen kivül Popovici, Socol, Nemes, Pavel Pavel és Augustin Popa képviselők vettek részt. A megbeszélés egészen éjfélig tartott, ám az azon elhangzottakról semmi sem szivárgott ki.

Maniu nyilatkozik

A Tempo munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni Szovátián Maniuval. Az újságíró megkérdezte, hogy Maniu részt vesz-e a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának ülésén?

— Nem, nem veszek részt. Nekem nincs

ott mit keresnem, — hangzott a válasz. — Igaz-e, hogy valakinek a közvetítésével ismét fel akarja venni a kapcsolatot a királyi palotával?

— Nem igaz. Az sem igaz, hogy én akár Crisan volt minisztert, akár másvalakit Vaidához küldtem volna. Egyébként nem vagyok beteg és az iszapfürdőt inkább óvatosságból veszem. Az embernek manapság óvatosnak kell lenni.

Hétfőn délelőtt Maniu és Popovici ismét találkoztak egymással, majd délután Szovátián környékén vadászat volt, amelyen Maniu, Popovici, dr. Socol Aurel, dr. Simion Nemes, Pavel Pavel és mások vettek részt. Hétfőn este megérkezett Szovátiára Mihalache is.

Egyelőre bizonytalan az, hogy milyen hírekkel fognak Mihalache is.

Vajda szabad kezét kér

Egyelőre bizonytalan az, hogy milyen hírekkel fognak Mihalache és Popovici Bukarestbe visszatérni. Ettől függetlenül Vajda Sándor a végrehajtó bizottságtól szabadkezelt fog kérni arra, hogy az összes belső pártkérdéseket a legjobb belátása szerint intézze el. Kormánykörök bizakodóan néznek a végrehajtó bizottság ülésének kimenetelére. Maniu, aki mint a nemzeti-parasztpárt alvajliai szervezetének elnöke ugyancsak meghívást kapott a gyűlésre, hivatalosan is közölte, hogy azon nem vesz részt.

Kormánykörökben bizonyosra veszik, hogy a parlament őszi szessziójának megnyitását egy hónappal, tehát november 15-ig elhalasztják.

Újból megkezdődtek az orosz-angol kereskedelmi tárgyalások

London, október 2. Az orosz-angol kereskedelmi tárgyalások újra megkezdődtek. Angol részről mindent meg fognak tenni abban az irányban, hogy mielőbb eredményt lehessen elérni.

Kanada álláspontja hír szerint az orosz-angol tárgyalásokkal szemben változatlan. Még most sem akar hozzájárulni ahhoz, hogy Anglia a szükséglet nagy részét szovjetterületről szerezzék be.

Huszezer ember kíséerte utolsó útjára a grivítai tragédia áldozatait

Niemerower főrabbi búcsúztatta a halottakat

Bucuresti-Bukarest, október 2. La punk más helyén beszámolunk arról a borzalmas szerencsétlenségről, amely jomkippur előestéjén ment végbe az egyik bukaresti zsinagógában. A szerencsétlenség tíz áldozatának temetése vasárnap délután ment végbe a paradim templom udvaráról. Több mint

huszezer ember gyűlt össze a templomhoz vezető szűk utcában és a Calea Grivitei-n hogy résztvehessenek ezen a megrendítő aktuson. A templom udvarán felállított gyászkoporsók és az azok mellett kétségbeesetten jajveszkelő és síró hozzátartozók megrendítő látványt keltenek. Tizezrek zokogtak,

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ára 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

midőn Niemerower főrabbi gyászbeszédében arról beszélt, hogy a szerencsétlenség folytán meghalt asszonyok az egész zsidó nép áldozatai.

Bukarest város nevében Friedmann városi tanácsos mondott megrendítő gyászbeszédet, míg a főváros összes kántoraiból alakított kórus énekelte el az Elmale Rachamimot. A koporsókat a hozzátartozók vállukon vitték egészen a temetőig.

Az osztálysorsjáték huzása

Bucuresti-Bukarest, október 2. Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő számok nyertek: 40 ezer lejt 43462, 25 ezer lejt 32257, 20 ezer lejt 51246, 15 ezer lejt a 6029, 30345, 19560 számok nyerték.

Nő az árvíz Délfranciaországban

Párizs, október 2. A délfranciaországi árterületen a helyzet nem sokat javult. A mai nap folyamán felhőszakadást és zivatar villámlásokkal jelentettek a Párizstól délre eső bourbon naisi Moulinsból. A város alacsonyabb körületeinek házaiban méter magasan áll a víz. Villámlások hat házat felgyújtott. Toulousétól északra, Montaubanban és a Tarn-megyei Albi környékén utabban 3 napos esőzés után a Tarn árszákitott gátjait s nagy területeket árasztott el árvízével.

Amerika nem létesít hitelező védegyeletet

London, október 2. A Financial News newyorki értesítései szerint az amerikai kormány nem fogja alkalmazásba venni azt a parlamenti felhatalmazást, hogy hitelezőket védő szövetséget rendeljen uton létesítsen.

A külföld esetleg a szövetséget hivatalos szervnek tartaná s annak működéséből a kormányra némi felelősségek háríthatnának. Ezért a szövetség bizonyára a hitelezők akaratából fog megalakulni. Több olyan nagybankhoz, amelyeknek birtokában értéküket veszített külföldi címletek vannak, felhívást intéztek s az intézetek hajlandóknak is nyilatkoztak a védszövetség megalakítására.

Buzavásárló részvénytársaság alakult a dunai államokban. Prágából jelentik: részvénytársaság alakult azzal a céllal, hogy a dunai államokban búzát vásároljon s azt az északkeurópai államokban elhelyezze. A tranzakciók a befagyott cseh korona követelések felhasználásával kívánják lebonyolítani.

Herriot állapota javult. Párizsból jelentik: A vesebajban Lyonban ágyban fekvő Herriot állapotában átmeneti rosszabbodás után könnyebb javulás állott be.

Németországban mágyaratett német nyelvű diszkótésű könyvek olcsó kiadású kiadása. Paul Kéri: Gas, Tank und Flugzeug, Glashkow: Ugrjumov, Saschtscherko: Toterkin betsellt einen Aeroplan, Hanso Berko: Corwboys Gauchos und Vaqueros, Else Feldmann: Der Leib de Mutter Wolfgang Hoffmann Harnisch: Terror und Ochraha, Leo Nekulin: Dip lomatén siener Majestaet, E. Vajtauer: Die Traenneningel Walzlav Solsky: Bir ger Kedrow wir zum Zeitgenossen, Otto Bernhard wendler: Die Figuren aus einer Schiessbuche. Ara kötetenként csak 38 lej, szállítja az Uj Kelet könyvosztálya az összeg és portóköltség beküldése mellett, vagy utánvétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár Strada Baros L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 3-77.

Taxa postală plătite în num. No. 224.713-929.

da Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 3-77. Havonta 110, negy évre 600, egész évre 1200. Helyi felvétel: 100. Helyi felvétel: 100. Helyi felvétel: 100. Helyi felvétel: 100.

A Duna halála

Linzi mellett egy testét fogták ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.

A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján. A férfi holttestét kitva került ki a Duna partján.